

Verslag concept

Commissie Landelijk Gebied

Datum commissievergadering	:	11 maart 2024
Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissie-adviseur	:	Dhr. C. Borst
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 46 28 / corne.borst@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	Dhr. C. Vonk
Commissie-adviseur	:	Dhr. C. Borst
Leden van de commissie	:	BBB dhr. G. Vendrig, mw. D. Sijbenga, dhr. T. Van der Mark
		VVD mw. G. Bakker, mw. L. Ouderkerken
		GroenLinks Statenleden T. Van Wijnen, R. Bwefar
		D66 dhr. S. Mulder, mw. K. Jansen
		PvdA dhr. T. Wallaart, dhr. G.J. Leerink
		JA21 dhr. I. Mantel, mw. C. Gordijn
		CDA mw. W. Koning-Hoeve, dhr. S. Dijk
		FvD dhr. J. Dessing, mw. R. De Knegt
		PvdD mw. I. Haas en dhr. M. Hanou
		PVV dhr. R. van Tiggelen, dhr. D. de Moel
		SP mw. R. Alberts, dhr. M. Dijkse
		CU dhr. M. Klein, mw. J. Hoogendoorn-van der Maarl
		50PLUS dhr. H. Stulemeijer en dhr. V. de Jong
		Volt mw. J. Schneemann, dhr. B. Bonekamp

Gedeputeerden : Mw. R. Kocken (GroenLinks), dhr. J. Beemsterboer (BBB)

Afwezig: : -
(Met bericht van verhindering)

Notulist : mw. A. Smakman (Notuleerservice Nederland)

Agenda

5

0.a Technische briefing Kaderrichtlijn Water

0.b Technische briefing over faunabeheer en schadevergoedingen

1 Opening en mededelingen

2 Vaststellen van de agenda, verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen

10

3 Inspreekhalfuur

4 A-agenda Algemeen

4.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024 (A-agenda alle commissies: cie Landelijk gebied

Pagina 2

en Ruimte 12 februari en de Bestuur en Leefomgeving 15 februari 2024)

- 15 5 Rondvraag gedeputeerde Kocken
- 6 B-agenda: Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed (gedeputeerde Beemsterboer)
- 6.a PPLG: Stand van zaken PPLG (B-agenda Landelijk Gebied 12-02-2024)
- 6.b Agenderingsverzoek C naar B Partij voor de Dieren: Faunabeheerplan Vos 2024-2029
- 20 7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer
- 8 Sluiting

- 25 0.a Expertmeeting agrarisch natuurbeheer in NNN
 0.b Technische briefing ANLb en Bossenstrategie
 1 Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering om 13.15 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom.

30 *Mededelingen voorzitter:*

- Er is een quorum vastgesteld.
- Vanwege de volle agenda, verzoekt de voorzitter de bijdragen en vragen kort en bondig te houden.
- Voorafgaand aan de vergadering zijn vier rondvragen aangemeld door GroenLinks, CDA, D66 en
35 Partij voor de Dieren.
- Voorafgaand aan de vergadering hebben zich acht sprekers aangemeld. Zes sprekers krijgen de gelegenheid tot inspraak tijdens het inspreekhelfuur onder agendapunt 2 en twee sprekers onder agendapunt 6.a inzake brief Voedselpark Amsterdam inzake de Lutkemeerpolder.

40 *Mededelingen commissie*

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft schriftelijk een verzoek gedaan om een technische briefing. Deze is aan de agenda toegevoegd. Dit verzoek is ingediend om inzicht te krijgen in de Natuurherstelwet die onlangs is goedgekeurd door de Europese Unie en nog moet worden goedgekeurd door de ministerraad van de EU. Mevrouw Koning benadrukt het belang van inzicht
45 in de implicaties van deze wet voor Noord-Holland en de implementatie ervan. Omdat het stuk veelomvattend is, stelt zij voor de technische briefing na de zomer te organiseren. De BoerBurgerBeweging heeft haar steun voor dit verzoek al uitgesproken.

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt mevrouw Koning voor haar duidelijke memo maar geeft aan dat
50 zijn fractie het niet eens is met het voorstel voor de technische briefing. Hij motiveert dit door te stellen dat het opvragen van alle informatie over de Natuurherstelwet, terwijl de details van de wet nog niet volledig uitgewerkt zijn, als een onnodige belasting van de ambtelijke capaciteit wordt gezien. De heer Wallaart suggereert dat het beter is om de mogelijkheid voor een technische briefing op een later moment opnieuw te beoordelen, in plaats van deze op korte
55 termijn te organiseren.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Wallaart van de Partij van de Arbeid.

60 Mevrouw **Bakker** (VVD) erkent het punt van de heer Wallaart dat de inkt van de Natuurherstelwet net droog is, maar benadrukt dat tegen de tijd dat de technische briefing georganiseerd wordt, er al meer tijd verstreken zal zijn. Ze stelt daarom voor om de briefing te plannen voor over een half jaar, waarmee ze een middenweg voorstelt tussen het direct organiseren van de briefing en het uitstellen voor een onbepaalde tijd.

65

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt haar eerdere standpunt dat de technische briefing over de Natuurherstelwet niet per direct hoeft plaats te vinden en dat zij heeft voorgesteld de briefing na de zomer te organiseren, rekening houdend met het feit dat het onderwerp veelomvattend is.

70 Mevrouw **Jansen** (D66) geeft aan dat zij het idee van een technische briefing over de Natuurherstelwet op zichzelf een goed initiatief vindt, maar ze is van mening dat het op dit moment te vroeg is om hier een besluit over te nemen. Ze sluit zich aan bij de suggestie om het voorstel om een technische briefing te houden uit te stellen en later in het jaar opnieuw te beoordelen.

75

De **voorzitter** constateert dat een gewogen meerderheid van de fracties (CDA, 50PLUS, PVV, BBB, VVD, Forum voor Democratie, ChristenUnie, Partij voor de Dieren en JA21) instemt met het voorstel om tegen de zomer 2024 een technische briefing te organiseren.

80

2 **Inspreekhalftuur**

Mevrouw **Van Dolder**, wethouder in de gemeente Koggenland, deelt haar zorgen en plannen betreffende het agrarisch natuurbeheer in de Mijzenpolder, een belangrijk weidevogelgebied met extensieve landbouw. Ze benadrukt de noodzaak van duurzaam beheer, niet alleen in termen van milieuvriendelijke praktijken maar ook in de zin van continuïteit, zodat het gebied ook in de toekomst een rijk weidevogelleefgebied blijft. Recent heeft ze vernomen dat meerdere provincies zoeken naar manieren om agrarisch natuurbeheer binnen het NNN (Natuurnetwerk Nederland) voort te zetten. De gemeente Koggenland hoopt in samenwerking met de provincie Noord-Holland mogelijkheden te verkennen om dergelijk beheer in de Mijzenpolder te behouden, aangezien het essentieel is voor het welzijn van de weidevogelpopulatie. De rol van boeren wordt hierbij als cruciaal gezien, ondersteund door het standpunt van De Vogelbescherming dat boeren onmisbaar zijn voor de instandhouding van weidevogels.

95 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt mevrouw Van Dolder voor haar inspraak.

100 Mevrouw **Volkers** spreekt namens de Stichting ter behoud van het Schoorlse en Noord-Kennemerduingebied en uit haar zorgen over de voorgestelde maatregelen in reactie op stikstofproblematiek in het Schoorlse gebied. Ze benadrukt dat de conclusies en het voorgenomen ingrijpen – boskap – op basis van onvoldoende en incorrect onderzoek zijn gesteld. Ze wijst erop dat in het gebied zelf geen specifieke stikstofmetingen zijn uitgevoerd, maar dat er wordt vertrouwd op data van nabijgelegen gebieden, wat volgens haar niet representatief is vanwege de unieke ecologie van de Schoorlse duinen. Verder bekritiseert ze het gebruik van gemiddelden die de stikstofdepositie in Schoorl mogelijk overschatten, vooral door de invloed van nabije industrie zoals Tata Steel.

110 Mevrouw Volkers argumenteert dat de natuur in Schoorl, inclusief de unieke flora zoals bepaalde paddenstoelen en korstmossen die indicatief zijn voor lage stikstofniveaus, daadwerkelijk goed gedijt. Ze stelt dat de huidige meetmethoden, die voornamelijk luchtconcentraties meten, geen volledig beeld geven van de bodemgesteldheid en de werkelijke impact van stikstof op de vegetatie. Ze pleit voor meer onderzoek naar de rol van stikstof en andere factoren op de natuurlijke vegetatie, kritiseert de relevantie van laboratoriumonderzoeken voor natuurlijke omstandigheden, en noemt emeritus professor Han Lindeboom die verdere uitleg wil geven over de tekortkomingen van het huidige RIVM-model.

120 Mevrouw Volkers sluit af met de boodschap dat het natuurlijke milieu in Schoorl, mede
ondersteund door de dennen die effectief ammoniak opvangen, in een goede staat verkeert. Ze
waarschuwt dat het kappen van deze bossen contraproductief zou zijn en pleit voor een
heroverweging van de huidige aanpak gebaseerd op inadequaat onderzoek.

125 Mevrouw Volkers beveelt aan om het boek 'De Stikstoffuik' van Arnout Jaspers te lezen. Ze
benadrukt dat dit boek helder uiteenzet hoe de zaken omtrent de habitatrichtlijn en stikstof in
elkaar zitten.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt mevrouw Volkers voor haar
inspraak.

130 Mevrouw **Henskens** spreekt op persoonlijke titel over het Leeuwenkuilbos in de Schoorlse duinen,
een uniek en ecologisch rijk gebied van achttien hectare, omgeven door een open vlakte van
vierhonderdvijftig hectare. Ze benadrukt de diversiteit en het belang van de levensgemeenschap
die zich daar in negentig jaar heeft ontwikkeld, met de aanwezigheid van verschillende beschermde
135 soorten zoals buizerds, vinken, nachtzwaluwen, amfibieën, zoogdieren, en de dennenorchis. Ze
wijst op de rijke biodiversiteit in het bos, met vermelding van 431 insectensoorten, 64 soorten
gewervelde dieren, en een totaal van meer dan 743 soorten planten, mossen, korstmossen,
paddenstoelen, algen en varens.

140 Mevrouw Henskens bekritiseert de visie van sommige organisaties die het bos als 'saai' of 'klein'
bestempelen en wijst op de gevaren van boskap voor deze levensgemeenschap. Ze argumenteert
dat door het beheer een eigen missie voor natuurbeheer in Europa is gecreëerd, waarbij de functie
van 'natuurbeheer namens de burgers' lijkt te zijn vergeten. Mevrouw Henskens roept op tot het
stoppen van boskap om bedreigde levensgemeenschappen te redden en bedankt tegelijkertijd
145 iedereen voor hun inzet voor de democratie. Ze biedt aan om het rapport over de biodiversiteit en
het ecologische belang van het Leeuwenkuilbos toe te sturen, ter ondersteuning van haar pleidooi
tegen de boskap.

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

150 Mevrouw **De Knecht** (FvD) vraagt wat er gaat gebeuren met het Leeuwenkuilbos.
Mevrouw **Henskens** antwoordt dat het Leeuwenkuilbos het eerste bos is wat op de nominatie staat
om gekapt te worden en dat het beheer het bos weg wil hebben.

155 De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Volkers
voor haar inspraak.

160 Mevrouw **Roos** spreekt namens Hart voor Bloemendaal over de ernstige problemen die de
gemeente ondervindt door een zeer hoge grondwaterstand. De inwoners van Aerdenhout en
Bloemendaal Dorp ervaren significante overlast en schade aan hun huizen door het binnendringen
van grondwater, met als gevolg schimmel, baksteenrot, en andere structurele problemen. Deze
situatie is ontstaan na het stopzetten van de drinkwaterwinning uit de Kennemerduinen twintig jaar
geleden, wat heeft geleid tot een verzadiging van het duinsysteem en een toename van de

zoetwaterbel.

165

Mevrouw Roos beschrijft de radeloosheid en de extreme maatregelen die bewoners moeten nemen om hun woningen leefbaar te houden, waaronder continue pompen en het om de twee uur wakker worden om water weg te werken. De problematiek is verergerd door recente hevige regenval, wat volgens waterpartners PWN, Waternet Rijnland en de provincie de oorzaak is van de overlast.

170

Echter, mevrouw Roos betwist deze conclusie door aan te geven dat de problemen het resultaat zijn van een jarenlang proces en niet slechts enkele maanden regen.

175

Mevrouw Roos bekritiseert het huidige waterbeheerbeleid, gericht op het vasthouden van water en minder afvoeren, wat heeft geleid tot boskap, grondaflugging, en het verwijderen van struweel, wat de situatie verder heeft verslechterd. De bewoners zijn boos op de overheid, voelen zich in de steek gelaten en vrezen voor de terugkeer van deze problemen elk jaar, mede door klimaatverandering. Mevrouw Roos roept de provincie op om in te grijpen en maatregelen te nemen zodat de bewoners weer veilig in hun huizen kunnen wonen, wijzend op de sterfte van oude bomen en het afsterven van natuur in de gemeente als bijkomend probleem. Ze benadrukt de urgentie van actie om de natuur te beschermen en de leefomstandigheden van de inwoners te verbeteren.

180

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

185

De heer **Stam** (PvdA) brengt naar voren dat zijn fractie vragen heeft ingediend over wateroverlast in een gebied ten noorden van de besproken locatie, en vraagt aan mevrouw Roos wie zij verantwoordelijk houdt voor de geleden schade.

190

Mevrouw **Roos** antwoordt dat het rijksbeleid en het beleid van de overheid de oorzaak zijn van de problemen, omdat dit beleid gericht is op het vasthouden van zoetwater om de zoetwatervoorraad te vergroten. Hoewel zij begrip toont voor de intenties van dit beleid, benadrukt ze dat het niet tot gevolg moet hebben dat mensen hun huizen uit gedreven worden. Ze roept op tot meer samenwerking en onderzoek naar de oorzaken van de wateroverlast en de snelste manieren om deze aan te pakken, en stelt dat de overheid, inclusief de provincie, verantwoordelijk is voor het vinden van oplossingen.

195

Statenlid **Bwefar** (GL) uit zijn zorg over de situatie en noemt het een lastig verhaal, gezien de ernst van de problematiek. Zij refereert aan informatie dat de waterstand zestig centimeter boven het normale niveau staat en vraagt om verduidelijking over de vernattingsstrategie van PWN, die volgens mevrouw Roos al twintig jaar loopt.

200

Mevrouw **Roos** bevestigt dat PWN niet ontkent dat ze met de strategie zijn begonnen, maar ze wijst erop dat PWN terughoudend is met actief water wegpompen, omdat dit indruist tegen het doel om de zoetwatervoorraad aan te vullen. Volgens haar is er dus sprake van een onwil om in te grijpen in de waterhuishouding, en de overheid slaagt er niet in een balans te vinden tussen water afvoeren en vasthouden.

205

Mevrouw **De Knegt** (FvD) vraagt of het hoge waterpeil gerelateerd is aan de Veenweidestrategie en hoe dit het grondwaterpeil beïnvloedt, gezien de problemen met onbegaanbare wandel- en fietspaden en ondergelopen huizen in Bloemendaal.

210

Mevrouw **Roos** legt uit dat de situatie in het duingebied, waaronder Bloemendaal valt, niet gerelateerd is aan de Veenweidestrategie. Ze benadrukt dat er voor het duingebied een aparte strategie is, gericht op het vasthouden van al het zoete water, bekend onder de term 'Blauwe lens

op Kennemerland'. Dit beleid is gebaseerd op kostenoverwegingen en natuurbehoud. Volgens mevrouw Roos is er binnen dit vernattingsproces ook sprake van dat de duinen niet langer als recreatiegebied kunnen functioneren vanwege de wateroverlast, waarbij bezoekers actief worden geweerd om de gebieden niet voor recreatie te gebruiken.

215

De heer **Dijksen** (SP) uit zijn bezorgdheid over de situatie na het bekijken van het betoog en de filmpjes van mevrouw Roos en vraagt of er plannen zijn om het beleid aan te passen of dat zij de Statenleden om hulp vraagt bij het wijzigen ervan.

220

Mevrouw **Roos** reageert door aan te geven dat ze dringend om hulp vraagt, omdat de situatie onhoudbaar is. Ze benadrukt dat de inwoners de huidige omstandigheden niet langer kunnen volhouden, met constant overstromende huizen en de onmogelijkheid om hun woning te verlaten. Mevrouw Roos wijst erop dat dit probleem niet alleen dit jaar speelt, maar een blijvend fenomeen zal zijn als gevolg van klimaatverandering. Ze pleit voor een beleid waarin water zowel vastgehouden als afgevoerd wordt, wat alleen kan worden bereikt als de betrokken partijen samenwerken. Echter, zij benadrukt dat deze samenwerking afgedwongen moet worden en dat de Statenleden hierin een cruciale rol spelen.

225

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) informeert naar het aantal getroffen huishoudens in Bloemendaal en of er alternatieve oplossingen zijn aangeboden om de wateroverlast tegen te gaan.

230

Mevrouw **Roos** antwoordt dat het probleem honderden huizen betreft en benadrukt dat er geen oplossingen zijn aangeboden. Integendeel, de getroffen bewoners hebben te horen gekregen dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor het regelen van de grondwaterstand, wat volgens haar een onrealistische suggestie is. Ze legt uit dat individuele acties om grondwater op te pompen en af te voeren naar het riool zouden leiden tot overbelasting van het rioolsysteem, verzakkingen en scheuren in huizen. Mevrouw Roos beklemtoint dat het een taak van de overheid is om deze problemen aan te pakken, en uit haar frustratie over het gebrek aan actie, waardoor de bewoners zich in de steek gelaten voelen. Ze beschouwt de situatie als een nationale ramp die niet alleen Bloemendaal, maar de gehele kuststrook betreft.

235

240

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt mevrouw Roos voor haar inspraak.

245

De heer **Wouters**, wethouder in de gemeente Den Helder, licht de situatie rondom De Paddenstoel toe, een wildopvang die oorspronkelijk als vogelopvang begon en volledig op vrijwilligheid en zelf gegenereerde fondsen draaide. Na vastgesteld te hebben dat de faciliteit in 2018 niet meer voldeed, besloot de gemeenteraad bij te dragen aan een nieuw bouwproject binnen de Helderse Vallei, een natuureducatiecentrum. Echter, de vereisten van de wildopvang leidden tot de noodzaak van bouwen binnen de huidige grenzen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

250

Versneld door een incident waarbij een tak door het asbestdak viel, werd De Paddenstoel gesloten en fondsen vrijgemaakt voor een tijdelijke locatie en een budgetverhoging naar 1,9 miljoen euro vanwege gestegen bouwkosten. Er zijn pogingen ondernomen om het NNN-gebied aan te passen, inclusief compensatie, maar deze werden niet goedgekeurd door de provincie. Een onafhankelijk rapport stelde een compensatie voor van meer dan tienduizend vierkante meter in een gebied ten zuidoosten van Mariëndal, maar ontving een negatief preadvies omdat de voorgestelde natuurwaarden niet overeenkwamen met de verloren gaande waarden.

255

260 De heer Wouters uit zijn frustratie over de lange duur en complexiteit van dit proces, dat moeilijk uit te leggen is aan de gemeenteraad van Den Helder. Hij benadrukt het belang van de wildopvang en natuureducatie voor de gemeente, maar wijst ook op de dreiging van bezuinigingen door de huidige financiële situatie. Hij roept op tot provinciale ondersteuning en financiële hulp om de impasse rond de wildopvang en de vereiste compensatie te doorbreken, in lijn met de maatschappelijke wenselijkheid van natuuroopvang.

265

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) vraagt de heer Wouters scherper in te gaan op het gelopen proces en ook aan te geven waarom dit het moment is voor Den Helder om de plannen te realiseren. De heer **Wouters** verduidelijkt het proces rondom De Paddenstoel, dat reeds vijf jaar in beslag heeft genomen. Hij benadrukt dat de gekozen locatie, de Helderse Vallei, ideaal was vanwege de combinatie met natuureducatie en de steun van de gemeenteraad die zelfs financiering voor twee vaste krachten heeft vrijgemaakt om de duurzaamheid van de wildopvang te garanderen. De locatie binnen het NNN-gebied was logisch gezien de aansluiting bij het Natura 2000-gebied en het aangrenzende NNN-gebied. Sinds 2018 is erover gesproken en zijn
275 compensatiemogelijkheden onderzocht, die steeds onvoldoende bleken, leidend tot het besluit om onafhankelijk advies in te winnen.

280 De heer Wouters wijst op het interpretatieverschil tussen twee ecologen als een complicerende factor. De financiële druk van de verhoogde bouwkosten tot 1,9 miljoen euro weegt zwaar op een gemeente als Den Helder, waardoor het steeds moeilijker wordt het project te rechtvaardigen. De urgentie om nu te handelen wordt mede ingegeven door deze financiële druk en de behoefte aan duidelijkheid en voortgang in het realiseren van de wildopvang.

285 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt ter bevestiging of de oproep aan Provinciale Staten is om het college op te roepen om toch de bouw in het NNN-gebied toe te staan.

De heer **Wouters** verduidelijkt dat hij niet vraagt om de regels te overtreden. Hij roept op tot een verzoek aan het college voor een positieve grondhouding en een samenwerking gericht op het vinden van een constructieve oplossing voor de bouw van de nieuwe wildopvang binnen de grenzen van het NNN-gebied. Hij benadrukt het belang van samen zoeken naar een weg vooruit,
290 op een respectvolle en regelconforme manier.

De heer **Hanou** (PvdD) vraagt wat het grote probleem is: is dit de compensatie in het NNN of de financiering?

295 De heer **Wouters** geeft aan dat het voornaamste probleem op dit moment de compensatie voor de inbreuk op het NNN-gebied betreft, evenals de discussie over de aanpassing van de grens en of de voorgestelde compensatie daadwerkelijk leidt tot een verbetering van de natuurwaarde. De financiële kwestie speelt ook een belangrijke rol; zonder overtuiging in de gemeenteraad over de haalbaarheid van het project is het lastig om de benodigde financiën te verantwoorden en te verkrijgen.

300

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen verdere vragen heeft en dankt de heer Wouters voor zijn inspraak.

305 De heer **Beets** van de Vereniging Belangen Enge Wormer spreekt zijn zorgen uit over plannen voor een ontsluitingsweg door twee waardevolle veenweidegebieden aan de Oostoever van de Zaan, namelijk Natura 2000 Kalverpolder en Natuurcollectief Enge Wormer. Hij benadrukt de historische en ecologische waarde van deze gebieden, die door de provincie Noord-Holland zijn beschermd en behouden. Met verwijzing naar historische besluiten tegen bebouwing en voor het behoud van
310 natuur, uit hij zijn bezorgdheid over de toekomstige overdracht van de Engewormerweg van het waterschap HHNK naar de gemeente Wormerland, die plannen heeft voor een ontsluitingsweg door dit natuurgebied.

De heer Beets wijst op de toenemende druk van sluipverkeer over de dijkweg, die oorspronkelijk bedoeld was als een toegangsweg en nu steeds meer verkeer aantrekt van het industriegebied
315 Noorderveld/Molletjesveer richting de A7. Hij vraagt om verkeerstellingen met slimme camera's tijdens specifieke perioden om het aantal auto's te meten dat gebruikmaakt van deze route. Verder pleit hij voor het afsluiten van de Ringdijk tijdens spitsuren en roept hij op tot structureel overleg door de provincie om de impact op het natuurgebied te beperken en de historische en natuurlijke
320 waarde van het gebied te beschermen.

De **voorzitter** constateert dat de commissie geen vragen heeft en dankt de heer Beets voor zijn inspraak.

325

3 Vaststellen agenda, het verslag van de vorige vergadering, Strategische Agenda, Lijsten moties en toezeggingen

Vaststellen agenda

330 Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) maakt een opmerking over de agenda van de commissie, met name over agendapunt 5.b. Ze wijst erop dat er al vaker is verzocht bij een afdoeningsvoorstel de desbetreffende motie als bijlage toe te voegen, wat nu niet is gebeurd. Ze stelt voor om dit alsnog te doen en benadrukt dat het voor toekomstige vergaderingen transparanter en gebruiksvriendelijker zou zijn als direct duidelijk is waar een agendapunt over
335 gaat, zonder dat men zelf in het motieoverzicht moet zoeken naar de relevante motie.

De **voorzitter** geeft aan dat deze aanbeveling zal worden overgenomen.

Vaststellen verslag vergadering 12 februari 2024

340 Het verslag is met inachtneming van de aangebrachte wijzigingen vastgesteld.

Lijst moties en toezeggingen

De lijst moties en toezeggingen is ongewijzigd vastgesteld.

Strategische Statenagenda

345 Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt naar de planning van het PPLG (Provinciaal Programma Landelijk Gebied) op de Strategische Statenagenda. Ze merkt op dat er in een eerdere vergadering iets is gezegd over de timing van dit onderwerp, maar dat ze in de huidige agenda geen vermelding ziet. Ze vraagt zich af of dit nog wordt toegevoegd. Statenlid Van Wijnen merkt ook op dat de
350 Strategische Statenagenda lastig leesbaar is en verduidelijkt dat, hoewel het PPLG voor september

als B-stuk staat gepland, er eerder gesuggereerd werd dat het al in juni behandeld zou worden. Ze vraagt dus om opheldering over wanneer het PPLG daadwerkelijk op de agenda zal staan.

355 Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat het PPLG staat gepland als B-stuk op de agenda voor september. Gedeputeerde Beemsterboer legt uit dat er regelmatig overleg plaatsvindt gedurende het proces voordat het PPLG als B-stuk op de agenda verschijnt, wat wordt aangeduid met de oranje vlakjes. Na deze fase is het de bedoeling dat het PPLG als A-stuk in definitieve versie op de agenda komt, volgend op de behandeling in september.

360 Statenlid **Van Wijnen** (GL) verzoekt om de toekomstige planning en agendering van het PPLG correct en duidelijk in de strategische agenda op te nemen. Ze benadrukt het belang van transparantie in de agendering, zodat de Provinciale Staten adequaat kunnen reageren en hun mening kunnen vormen over het proces en de inhoud van het programma.

365 De **voorzitter** stelt voor om naast de bespreking van de updates ten aanzien van het PPLG, ook de procesvoortgang wordt besproken.

De heer **Hanou** (PvdD) geeft aan dat hij genoeg heeft van de manier waarop het proces rondom het PPLG verloopt. Hij benadrukt het belang van het delen van informatie en het inhoudelijk
370 bespreken in Provinciale Staten, zodat er een gedegen debat en besluitvorming plaats kan vinden.

Mevrouw **Jansen** (D66) bedankt de gedeputeerde voor het opnemen van de natuurdoelanalyses in de strategische agenda, een verzoek dat ze vorige maand heeft gedaan en dat nu gepland staat
375 voor het najaar. Ze refereert aan een uitspraak van de gedeputeerde in de vorige commissievergadering over het opnemen van maatregelen in het programma Natuur, dat dit voorjaar aan het Rijk wordt voorgelegd voor de uitvoeringsperiode 2024–2030. Gezien het bijna voorjaar is, informeert ze wanneer dit onderwerp op de Strategische Statenagenda van Provinciale Staten behandeld zal worden en vraagt ze of dit in de agenda opgenomen kan worden.

380 Gedeputeerde **Kocken** antwoordt dat de natuurdoelanalyses en herstelmaatregelen binnen het programma Natuur door de provincie bij het Rijk wordt ingediend. De planning voor deze indiening is momenteel voor april 2024, maar dit is deels afhankelijk van wanneer de regeling bij het Ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) wordt opengesteld. De exacte timing
385 van de openstelling van deze regeling wordt pas eind maart bekend. Op basis van de huidige verwachtingen gaat de provincie ervan uit dat de informatie niet eerder dan juni met de Provinciale Staten gedeeld kan worden.

De commissie is akkoord met vaststelling van de Strategische Statenagenda.
390

4 Rondvraag gedeputeerde Kocken

395 *Rondvraag inzake Dinoterb, ingediend door het CDA (alleen de vragen 1 en 5 worden gesteld in verband met openstaande schriftelijke vragen).*

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) heeft een inleiding gegeven over recente berichtgeving betreffende de ontdekking van verhoogde concentraties Dinoterb in het oppervlaktewater van Noord–Holland, waarbij ten onrechte de indruk wordt gewekt dat bloembollentelers hiervoor verantwoordelijk zijn. Ze benadrukt het belang van het corrigeren van deze onjuiste beschuldigingen. Andere politieke partijen hebben hierover vragen gesteld, echter met de veronderstelling dat Dinoterb in de bloembollenteelt gebruikt zou zijn, wat niet correct is. De Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur heeft aangegeven dat Dinoterb, dat al 26 jaar verboden is in Nederland, niet gebruikt mag worden in de teelt en ook niet geleverd is aan bollenbedrijven door leveranciers zoals Agrifirm, Croplife, Van Ieperen en CRV Agrotheek. Dit middel werd vroeger gebruikt voor andere gewassen. Onderzoek van het Centrum voor Milieuwetenschappen Leiden, Universiteit Leiden en Royal HaskoningDHV heeft aangetoond dat Dinoterb nog steeds op verschillende locaties in Noord–Holland aanwezig is, ook waar geen bloembollen worden geteeld. Hoewel mevrouw Koning oorspronkelijk vijf vragen had, zal zij zich beperken tot de drie meest relevante vragen, gezien de reeds gestelde statenvragen.

- Is de provincie op de hoogte van bovenstaande informatie en is de provincie het met het CDA eens dat het erop lijkt dat de bloembollentelers onterecht beschuldigd worden?
- Kan de provincie uitzoeken of door het waterschap laten uitzoeken waar de verhoogde concentraties Dinoterb in Noord–Holland vandaan komen? Kunnen de resultaten van dat onderzoek gedeeld worden met PS?
- Kan het onderzoek op korte termijn plaatsvinden zodat huidige telers, sectoren en beroepsgroepen niet onterecht beschuldigd worden en zodat de oorzaak indien mogelijk kan worden aangepakt?

Statenlid **Bwefar** (GL) merkt op dat de vragen die mevrouw Koning–Hoeve van het CDA stelt, overlappen met de schriftelijke vragen die al door de fractie van PvdA/GroenLinks zijn ingediend. Zij brengt naar voren dat, indien deze vragen nu beantwoord worden, daarmee ook de eerder ingediende vragen van haar fractie beantwoord worden.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) heeft ook de tweede vraag gesteld, omdat deze context geeft voor de vijfde vraag.

De **voorzitter** geeft aan dat de vragen die schriftelijk gesteld zijn niet tijdens de vergadering mondeling beantwoord zullen worden.

Mevrouw **Haas** (PvdD) merkt op dat Partij voor de Dieren ook schriftelijke vragen hebben gesteld, overlappend met de tweede vraag van het CDA.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) is akkoord met beantwoording van de vragen 1 en 5.

Gedeputeerde **Kocken** bevestigt dat zij door de verschaft informatie op de hoogte is gesteld van de situatie omtrent de verhoogde concentraties Dinoterb in het oppervlaktewater in Noord–Holland. Op de vraag of bloembollentelers onterecht beschuldigd worden, geeft zij aan dat het op dit moment niet mogelijk is om een oordeel te vellen. Ze heeft kennisgenomen van de analyses en standpunten van verschillende partijen, waaronder MOB, maar benadrukt dat er voldoende reden is om de kwestie grondig te onderzoeken voordat conclusies worden getrokken over eventuele onterechte beschuldigingen. Zij staat neutraal in deze discussie en geeft aan dat meetresultaten aanleiding geven tot nader onderzoek.

445 Wat betreft het onderzoek naar de verhoogde concentraties Dinoterb en de bron ervan, meldt gedeputeerde Kocken dat het Hoogheemraadschap bezig is met dit onderzoek en dat de provincie op de hoogte gehouden wordt van de voortgang. Ze belooft dat zodra er meer bekend is over de resultaten van dit onderzoek, zij de informatie zal delen.

450 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) dankt voor de beantwoording.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) brengt een recent voorval onder de aandacht waarbij in Noord-Holland enkele personen zijn aangehouden in verband met de handel in illegale bestrijdingsmiddelen. Ze stelt voor dat dit incident meegenomen wordt in de beantwoording van
455 de reeds gestelde vragen om te voorkomen dat ze een nieuwe set schriftelijke vragen moet indienen, wat zij als onpraktisch beschouwt.

Gedeputeerde **Kocken** geeft aan dat ze normaal gesproken voorstander is van praktische oplossingen, maar in dit specifieke geval adviseert ze toch om een schriftelijke aanvullende vraag
460 te stellen. Ze licht toe dat de beantwoording van vragen een bepaalde procedure volgt binnen de organisatie, waarbij vragen worden uitgezet, beantwoord, en vervolgens door haar staf beoordeeld, waarbij eventueel nog aanpassingen gedaan moeten worden of aanvullende checks nodig zijn, zoals met het waterschap in dit geval. Vanwege deze complexiteit suggereert ze dat mevrouw
465 Alberts-Oosterbaan haar vraag over het incident met het illegale bestrijdingsmiddelen handelende bedrijf schriftelijk indient.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) zal deze vragen schriftelijk indienen.

De **voorzitter** constateert dat de vragen voldoende zijn beantwoord.
470

Rondvraag inzake de haalbaarheid van NNN-doelen, ingediend door D66.

Mevrouw **Jansen** (D66) stelt vragen aan gedeputeerde Kocken naar aanleiding van de technische briefing op 11 maart, waarin werd medegedeeld dat de Natuurnetwerk Nederland (NNN)-doelen
475 voor 2027 niet haalbaar zijn. Mevrouw Jansen uit haar verbazing over het feit dat deze informatie niet direct van de gedeputeerde zelf is ontvangen, maar via een ambtenaar, en vindt dit ook zorgelijke informatie. Mevrouw Jansen vraagt gedeputeerde Kocken om uitleg waarom zij deze informatie niet zelf heeft gedeeld, waarom de doelen niet gehaald worden, of de gedeputeerde de zorgen deelt, welke acties ondernomen zullen worden om de situatie aan te pakken, en of de
480 commissie de betreffende informatie schriftelijk kan ontvangen.

Gedeputeerde **Kocken** erkent de zorgen van mevrouw Jansen over de haalbaarheid van de NNN-doelen voor 2027 en legt uit dat haar afwezigheid bij de technische briefing te wijten was aan overlappende verplichtingen. Ze benadrukt de noodzaak van het heroverwegen van prioriteiten
485 binnen het PPLG, gezien de beperkte middelen, en stelt de vraag of het voltooiën van het NNN een doel op zich is of een middel om de natuur robuuster te maken. Ze pleit voor een focus op wat nu het belangrijkste is, zoals het verbeteren van de kwaliteit van natuur in kwetsbare gebieden rond N2000, in plaats van enkel het uitbreiden van het aantal hectares.

490 Gedeputeerde Kocken legt uit dat de ambitie om het NNN in 2027 af te ronden, gegeven de

benodigde 500 miljoen euro en de provinciale begroting, zeer uitdagend is. Ze beschrijft deze situatie niet als een verrassing maar als een toenemende onvermijdelijkheid. Ze wil met de Staten in gesprek gaan over de prioritering binnen het PPLG en staat open voor discussie over mogelijke herprioritering.

495

Wat betreft het niet halen van de 2027-doelstelling, wijst ze op praktische hindernissen, zoals grond die eigendom is van mensen die niet van plan zijn deze om te zetten in natuur. Onteigening zou een optie kunnen zijn, maar is tijdrovend. De coalitie heeft enige uitloop voorzien, maar er blijft de vraag of de beschikbare middelen hieraan besteed moeten worden.

500

Gedeputeerde Kocken deelt de zorg dat het niet mogelijk zal zijn om zowel het NNN af te ronden als de algemene kwaliteit van de natuur te verbeteren. Ze benadrukt de noodzaak van hard werken aan deze uitdagingen en staat open voor verdere discussie met de Staten op een later moment.

505

Mevrouw **Jansen** (D66) uit haar zorgen en benadrukt dat er, in de tijd dat zij lid is van de Staten, steeds is gecommuniceerd dat de deadline van 2027 gehaald zou worden. De nieuwe vraagstelling of het afronden van het NNN een middel of een doel is, beschouwt ze als een significante verandering in de benadering. Mevrouw Jansen vraagt gedeputeerde Kocken nadrukkelijk om de Staten hierover schriftelijk te informeren en stelt voor om deze kwestie in de volgende commissievergadering uitvoerig te bespreken. Ze benadrukt de ernst van de situatie en het belang van een gezamenlijke discussie met de collega-fracties over deze zorgwekkende ontwikkeling.

510

515

Mevrouw **Schneemann** (Volt) verwijst naar een specifieke uitspraak uit de presentatie van die ochtend waarin werd gesproken over het 'loslaten van de afronding van het NNN in 2027'. Ze vraagt om opheldering over deze uitspraak in relatie tot de uitleg van de gedeputeerde. Mevrouw Schneemann wil weten of het doel om het NNN in 2027 af te ronden daadwerkelijk is losgelaten, of dat er nog ruimte is voor discussie over deze kwestie.

520

Statenlid **Van Wijnen** (GL) sluit aan bij het onderwerp van de NNN-doelen en de onduidelijkheid over de afronding in 2027. Gelet op de Strategische Statenagenda, vraagt ze om specifieke details over wanneer en in welke vorm de voorgestelde discussie met de gedeputeerde plaats zal vinden. Ze wil weten of deze discussie bedoeld is voor besluitvorming of slechts als een algemene discussie en vraagt naar de concrete planning en aanpak.

525

Mevrouw **Haas** (PvdD) vraagt welke instrumenten of middelen de commissie nog tot haar beschikking heeft om natuurdoelen te controleren en te waarborgen, indien de afronding van het NNN niet langer als een direct middel wordt gezien maar de focus verschuift naar het helder definiëren en bereiken van het uiteindelijke doel: een robuuste en veerkrachtige natuur.

530

Gedeputeerde **Kocken** verduidelijkt haar standpunt dat het Natuurnetwerk Nederland gezien wordt als een middel om het doel van een robuuste natuur te realiseren. Ze benadrukt dat het voltooien van het NNN niet het einddoel is, maar een instrument dat helpt om het uiteindelijke doel van natuurkwaliteit dichterbij te brengen. Gedeputeerde Kocken nodigt uit tot een dialoog over het meest effectieve middel om dit doel te bereiken en benadrukt de noodzaak van een schriftelijke voorbereiding op deze discussie. Ze geeft aan dat het onwaarschijnlijk is dat deze voorbereiding binnen een maand klaar zal zijn, maar bevestigt het belang van het gesprek.

535

Ze stelt duidelijk dat het NNN gerealiseerd moet worden, conform de afspraken met het Rijk, maar erkent ook de financiële uitdagingen. De provincie staat niet alleen in deze complexe
540 situatie; andere provincies kampen met vergelijkbare problemen. Gedeputeerde Kocken wil de beschikbare middelen en capaciteit optimaal benutten om de beste natuurkwaliteit te realiseren, in plaats van enkel te streven naar het behalen van het NNN als een formele doelstelling. Ze is open voor discussie over het voortzetten van de inzet op het NNN en wil gezamenlijk bepalen of dit het beste instrument is. Ze erkent de financiële uitdagingen, vooral gezien het
545 uitblijven van verwachte rijksbijdragen voor het PPLG, en benadrukt dat dit tot nieuwe gesprekken zal leiden als de situatie niet verandert. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat zonder aanvullende middelen van het Rijk, het realiseren van de doelen een aanzienlijke uitdaging blijft en belooft met een voorstel voor de vorm en timing van de verdere discussie naar de commissie te komen.

550 Statenlid **Van Wijnen** (GL) uit haar verwarring over hoe de voorzitter een tijdschema kan voorstellen zonder dat de gedeputeerde hierover een uitspraak heeft gedaan. Ze benadrukt de behoefte aan duidelijkheid over de planning, gezien de gedeputeerde al heeft aangegeven bezig te zijn met de voorbereidingen en doorrekeningen, ondanks onzekerheden omtrent de
555 financiering van het PPLG. Statenlid Van Wijnen vraagt om een concreter tijdschema voor wanneer het voorstel van de gedeputeerde te verwachten is, aangezien een bespreking over het proces over een maand niet haalbaar lijkt. Ze zoekt naar een meer specifieke indicatie van wanneer er duidelijkheid kan komen over de voortgang en de vormgeving van de aanpak met betrekking tot het NNN en het PPLG. Zij heeft hierbij de voorkeur voor een voorstel met een inhoudelijke
560 afweging en niet een procesvoorstel.

Gedeputeerde **Kocken** licht toe dat ze op dit moment niet precies weet in welke fase haar uitvraag zich bevindt, waardoor ze op dit moment niet geen specifieke informatie kan verstrekken.
565 Gedeputeerde Kocken belooft echter later op de dag, indien mogelijk, wel met een antwoord te komen.

De **voorzitter** constateert dat de vragen voldoende zijn beantwoord.

570 *Rondvraag inzake de Bossenstrategie, ingediend door Partij voor de Dieren.*

Mevrouw **Haas** (PvdD) heeft naar aanleiding van de technische briefing over de Bossenstrategie op 11 maart 2024 nog vragen zijn die zij graag aan gedeputeerde Kocken zou willen stellen:

- Er wordt uitgegaan van 25% revitaliseren binnen het provinciaal bosareaal. Waarom wordt
575 er geen actie ondernomen voor revitalisatie buiten provinciaal bos, waar de provincie als verantwoordelijke voor natuur, ook kansen heeft voor het realiseren van natuurdoelen?
- Hoe wordt voorkomen dat huidige bosareaal verder achteruit gaat in kwaliteit?
- Op welke manier wordt vergroening van bestaande bebouwing, zoals bedrijventerreinen en binnensteden als Haarlem, gestimuleerd?
- Wat is de reden dat de doelen van de provincie en van de Nationale Bossenstrategie niet
580 gehaald zijn tot nu toe, zoals het doel van 46,2 ha compensatiebos tot maart 2024, waarvan nog geen enkele hectare is gerealiseerd?
- Wat kan de provincie doen om de doelen van de Nationale Bossenstrategie, de 1478 hectare, binnen 2030 te realiseren?

585

Gedeputeerde **Kocken** licht toe dat de provincie momenteel enkel financiering heeft ontvangen specifiek voor revitalisering binnen stikstofgevoelige habitats. Deze focus is een direct gevolg van het programma Natuur en de landelijke Aanpak Stikstof. Ze verduidelijkt dat vergroening binnen de bebouwde kom voornamelijk de verantwoordelijkheid is van gemeenten, met ondersteuning door 'groen kapitaal'. Verder geeft ze aan dat er beschikkingen uitstaan voor de ontwikkeling van

590

achttien hectare natuur, met daarnaast 16,5 hectare in de planvormingsfase, waarbij hard gewerkt wordt aan realisatie, inclusief compensatie met terugwerkende kracht vanaf 2017. Als antwoord op de vijfde vraag stelt ze dat de provincie initiatiefnemers stimuleert en motiveert, en probeert middelen veilig te stellen bij het Rijk of, indien beschikbaar, eigen financiering inzet.

595

Mevrouw **Haas** (PvdD) dankt voor de snelle beantwoording en heeft een aanvullende vraag over de stimuleringsmaatregelen die de provincie toepast om initiatiefnemers te motiveren. Ze is benieuwd naar de manieren waarop de provincie dit doet of overweegt te gaan doen, en vraagt of de gedeputeerde bereid is om mogelijke nieuwe methoden of plannen voor stimulering voor te leggen aan Provinciale Staten.

600

Gedeputeerde **Kocken** licht toe dat de stimuleringsmaatregelen die de provincie hanteert, onderdeel zijn van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Ze geeft aan dat er integraal bekeken wordt welke maatregelen momenteel haalbaar zijn, gezien deze afhankelijk zijn van de beschikbare financiering. Ze benoemt dat sommige projecten, zoals de koploperprojecten, waarschijnlijk wel op het beoogde tempo door kunnen gaan, maar dat dit niet voor alle initiatieven zal gelden.

605

De **voorzitter** constateert dat de vragen voldoende zijn beantwoord.

610

De heer **Dijksen** (SP) vraagt zich naar aanleiding van de bijdrage van inspreker mevrouw Roos namens Hart voor Bloemendaal af op welke manier de gedeputeerde van plan is te reageren op de dringende oproep uit Bloemendaal.

615

Gedeputeerde **Kocken** legt uit dat tijdens de informatieavond bij de Raad van Bloemendaal, waar dit onderwerp besproken werd, de waterpartijen en de provincie hebben aangegeven dat er geen reden is om te denken dat de problemen met hoge grondwaterstanden direct te wijten zijn aan vernatting. Ze legt uit dat voor de binnenduinrand momenteel onderzoek wordt gedaan en dat er nog geen maatregelen zijn genomen die de hoge grondwaterstanden zouden kunnen verklaren. De gedeputeerde wijst op de grote hoeveelheid neerslag en de veranderingen in het klimaat als mogelijke verklaringen voor de situatie, niet alleen in Bloemendaal maar ook op andere plekken in Nederland. Ze benadrukt het belang van inzet op klimaatadaptatie om zowel met droogte als met natheid om te gaan, die elk hun eigen problemen veroorzaken. Volgens haar vragen deze uitdagingen om specifieke oplossingen en wordt er in de gebiedsprocessen aan gewerkt.

620

625

De **voorzitter** constateert dat de vraag voldoende is beantwoord.

630

5 B-agenda Landbouw, Visserij, Dierenwelzijn, Faunabeheer, PPLG en Cultureel Erfgoed (gedeputeerde Beemsterboer)

5.a PPLG: Stand van zaken

Maandelijks informeert het College Provinciale Staten over de stand van zaken van het Provinciaal Plan Landelijk Gebied (PPLG). Om het bericht zo up to date mogelijk te houden zal de gedeputeerde
635 de terugkoppeling deze keer mondeling doen. De commissieleden hebben de mogelijkheid om vragen te stellen over het PPLG.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft een mondelinge toelichting op de stand van zaken, verwijzend naar de recente ambtelijke presentatie en technische briefing. Hij meldt dat er voor het weekend
640 een eerste reactie is ontvangen van Wekker, de Wageningen Universiteit, betreffende een aantal projecten die zijn ingediend als koploperprojecten. Deze reactie wordt momenteel geanalyseerd, waarna de bevindingen met Provinciale Staten gedeeld zullen worden.

De heer **Wallaart** (PvdA) brengt een punt van orde aan de orde, verwijzend naar de korte inleiding door gedeputeerde Beemsterboer, die naar de technische briefing van die ochtend verwees en
645 meldde dat er momenteel over nieuwe koploperprojecten met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gesproken wordt. De heer Wallaart merkt op dat tijdens de technische briefing informeel is aangegeven dat nieuwe projecten weinig kans van slagen hebben. De vraag is wat de status van de inleiding van de gedeputeerde is.

650 Gedeputeerde **Beemsterboer** verduidelijkt dat de Wageningen Universiteit (Wekker), die eerder de koploperprojecten heeft geanalyseerd, recentelijk nog twee van hun koploperprojecten heeft beoordeeld, naast een aantal andere projecten. Deze projecten hebben een beoordeling gekregen variërend van 'no-regret' tot 'medium-regret'. Aangezien deze informatie vlak voor het weekend
655 is ontvangen, is er nog geen volledige duiding van de resultaten mogelijk, waardoor deze niet in de eerdere presentatie opgenomen kon worden. De specifieke projecten die zijn geanalyseerd betreffen het landbouwportaal en de Fieldlab Groene Hart. Gedeputeerde Beemsterboer benadrukt dat de provincie momenteel bezig is met het analyseren van de ontvangen feedback en dat de recent binnengekomen informatie een reden was om dit nog niet in de presentatie te
660 verwerken. Hij wilde echter wel aangeven dat deze nieuwe beoordelingen zijn ontvangen.

Eerste termijn commissie

De heer **Hanou** (PvdD) uit zijn teleurstelling over het gebrek aan inhoudelijke informatie tijdens de recente commissiebijeenkomsten. Hij had verwacht een uitgebreide update te krijgen over de
665 gebiedsprocessen en de bijdrage daarvan aan de provinciale doelen, zoals stikstofreductie, waterkwaliteitsverbetering, biodiversiteitsverhoging, en ondersteuning van agrarische verdienmodellen. Hij merkt op dat de presentatie voornamelijk gericht was op het Provinciaal Programma Landelijk Gebied en het proces daaromheen, zonder specifiek in te gaan op de voortgang en resultaten van de dertien gebiedsprocessen. De heer Hanou bekritiseert het
670 uitblijven van concrete acties en de verschuiving van deadlines, zoals de voltooiing van het NNN en het niet behalen van de Bossenstrategie-doelen. Hij is gefrustreerd over het gemak waarmee wordt gesteld dat bepaalde doelen niet meer haalbaar zijn en spreekt zijn zorg uit over de achteruitgang van de leefomgeving. De heer Hanou vraagt de gedeputeerde om een duidelijk overzicht van de bijdrage van elk gebiedsproces aan de provinciale doelen, de resterende
675 opgaven naast deze processen, en specifieke resultaten in termen van doelbereik. Hij dringt aan op het nemen van noodzakelijke maatregelen om de provinciale doelen te bereiken.

Mevrouw **Jansen** (D66) spreekt haar verwachtingen en zorgen uit over de manier waarop informatie gedeeld wordt met de commissie, met name met betrekking tot het PPLG. Ze merkt op dat de commissievergadering, die oorspronkelijk voornamelijk C-agenda punten bevatte, dankzij de inbreng van collega's interessanter is geworden voor de B-agenda. Ze geeft aan dat de technische briefings die ochtend waardevolle informatie bevatten, maar benadrukt dat ze dergelijke informatie eigenlijk van de gedeputeerden had verwacht. Mevrouw Jansen vraagt gedeputeerden Kocken en Beemsterboer expliciet om de commissie adequaat en fatsoenlijk van informatie te voorzien, zodat de agenda inhoudelijk goed behandeld kan worden. Ze benadrukt het belang van schriftelijke onderleggers bij belangrijke agendapunten, zoals afgesproken, en wijst erop dat een technische briefing, hoewel informatief, niet gelijkstaat aan politieke informatie en dat er tijdens technische briefings geen politieke vragen gesteld kunnen worden aan ambtenaren. Mevrouw Jansen vraagt, met respect voor het werk van de gedeputeerden, om niet alleen te focussen op C-agenda punten, maar ook de volle breedte van de onderwerpen en de daarbij behorende complexiteit in acht te nemen.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft in de technische briefing vernomen dat het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) wellicht te ambitieus is opgezet en dat de budgetten onzeker zijn. Ze wijst op de landelijke oproep vanuit de agrarische sector om het NPLG te herzien, ondersteund door een manifest dat aan politici van de Tweede Kamer is aangeboden. Gezien de potentieel onrealistische doelen en de financiële tekorten, vraagt zij of de gedeputeerde bereid is bij het Rijk te pleiten voor aanpassing van het NPLG. Het doel is om het programma minder ambitieus, maar realistischer en haalbaarder te maken, in plaats van te streven naar onbereikbare idealen.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt zich af hoe mevrouw Koning-Hoeve bepaalt wat realistisch is.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) geeft toe dat ze niet direct een antwoord heeft. Ze benadrukt opnieuw de noodzaak van het heroverwegen van de doelstellingen als er vanuit verschillende hoeken wordt aangegeven dat de huidige ambities te hoog en onrealistisch zijn. Mevrouw Koning-Hoeve pleit voor het vaststellen van realistische en haalbare doelen, zodat er effectief op samengewerkt kan worden, wat uiteindelijk meer waarde heeft dan het nastreven van onbereikbare idealen.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) uit haar verbazing over de tegenstrijdigheid in de argumentatie van mevrouw Koning-Hoeve, die steeds kritiek uit op de hoge ambities in het NPLG en vervolgens concludeert dat deze ambities niet realistisch zijn.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) benadrukt dat haar bezorgdheid over de haalbaarheid van de ambities van het NPLG niet alleen haar persoonlijke mening is. Ze verwijst naar opmerkingen die tijdens de technische briefing zijn gemaakt en naar een bijeenkomst waar duizend boeren en verschillende wetenschappers hebben gewezen op de te hoge ambities van het NPLG. Hierdoor verduidelijkt zij dat haar zorg over de realiteit en haalbaarheid van deze ambities breed gedeeld wordt en niet alleen door haar wordt uitgesproken.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) refereert aan het rapport 'Niet alles kan', dat een centrale rol speelt in de huidige discussie over de haalbaarheid van de ambities binnen het NPLG.

725 Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) bevestigt dat niet alles kan.

Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) erkent de expertise van mevrouw Koning–Hoeve, vooral in zaken gerelateerd aan de agrarische sector. Ze stelt voor om niet passief te wachten op nieuwe plannen of financiële middelen, maar om proactief te beginnen met het aanpakken van het zogenoemde 'laaghangend fruit'.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) is het eens met het idee van het aanpakken van laaghangend fruit en benadrukt dat de koploperprojecten, onder leiding van de gedeputeerde, juist als zodanig gezien kunnen worden. Ze ziet veel waarde in deze projecten als effectieve en haalbare stappen richting het realiseren van de gestelde doelen.

Mevrouw **Alberts–Oosterbaan** (SP) merkt op dat in de bijdragen steeds het thema 'wachten' terugkomt, voornamelijk het wachten op acties van anderen. Ze vindt dit opmerkelijk, vooral omdat er ook gesproken wordt over de mogelijkheid om direct aan de slag te gaan. Ze vraagt waarom er dan toch steeds wordt benadrukt dat er gewacht moet worden, als er tegelijkertijd wordt aangegeven dat er actie ondernomen kan worden.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) legt uit dat volgens haar visie er met de koploperprojecten direct actie ondernomen kan worden, zonder te wachten. Echter, voor het grotere geheel, zoals de bredere gebiedsprocessen, is het noodzakelijk om te wachten tot de budgetten duidelijk zijn. Zonder deze financiële duidelijkheid is het moeilijk om toezeggingen te doen of omvangrijke plannen te implementeren.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) verwijst naar een recent artikel in het Nederlands Dagblad over een uitkoopregeling in Zuid–Holland, die de mogelijkheid voor onteigening lijkt te openen. Ze maakt zich zorgen dat de plannen voor het Natuurnetwerk Nederland in de provincie Noord–Holland een vergelijkbare richting op kunnen gaan, wat de deur zou kunnen openzetten voor onteigening. Ze is verbaasd dat in Zuid–Holland zowel de BBB als de VVD voor dergelijke maatregelen hebben gestemd en vraagt zich af wat de stand van zaken is binnen deze twee coalitiepartijen in haar eigen provincie. Ze hoopt dat ze de steun aan de boeren blijven behouden en vreest dat er een vergelijkbaar pad wordt bewandeld.

Mevrouw **Hoogendoorn–van der Maarl** (CU) deelt haar ervaringen van de technische briefings van die ochtend, waarbij ze veel aantekeningen maakte tijdens de eerste briefing, maar bij de tweede, over het PPLG, concludeerde dat er 'geen nieuws verder' was. Ze erkent de inspanningen van de programmamanager die vorig jaar is aangesteld en waardeert het dat er wel wat gebeurt, maar merkt op dat het programma toch stil lijkt te liggen. Ze sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Alberts over het benutten van huidige middelen en procedures, in plaats van te wachten op financiële steun van het Rijk. Ze vraagt zich af of er niet een specifiek gebied gekozen kan worden om op te focussen en zo de landbouwtransitie in gang te zetten met de beschikbare middelen. Mevrouw Hoogendoorn–van der Maarl suggereert ook de mogelijkheid om openlijk te erkennen dat het programma stilligt, aangezien dat het signaal was dat zij uit de technische briefing haalde.

770 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) reageert op de vraag gesteld door JA21 over de houding van de VVD ten aanzien van de boeren en de mogelijke richting van onteigening zoals besproken in Zuid–

Holland. Ze geeft aan dat de term 'achter de boeren staan' haar te algemeen lijkt. Hoewel de partij zich bewust is van de uitdagingen waarvoor zij gesteld staan, benadrukt mevrouw Ouderkerken dat de VVD zich niet specifiek op één groep richt, maar vooral op het ondersteunen van lokale initiatieven en het navigeren door de complexiteit van verschillende belangen.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) refereert aan de stemming in de provincie Zuid-Holland over volledige schadeloosstelling. Ze legt uit dat een aanbod van volledige schadeloosstelling in feite de deur opent voor onteigening, aangezien zonder zo'n stimulans niemand vrijwillig zou kiezen voor onteigening als er geen directe consequenties zijn voor degenen die besluiten niet mee te werken. Ze vraagt zich af hoe de VVD zou stemmen in een vergelijkbare situatie, mocht de provincie besluiten te onderzoeken of ze voor schadeloosstelling gaan.

De **voorzitter** besluit dat vragen gericht aan de VVD over hun standpunt betreffende schadeloosstelling en mogelijke onteigening op dat moment niet direct beantwoord zullen worden. Er wordt aangegeven dat de VVD de ruimte krijgt om op deze vragen in te gaan tijdens hun eigen bijdrage, die later in de vergadering plaatsvindt.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) deelt de teleurstelling met D66 over het ontbreken van stukken bij het agendapunt en de verwachting dat er een inhoudelijke update zou komen, wat niet gebeurde. Ze vindt het jammer dat de presentatie van de technische briefing niet bijgevoegd was bij de stukken, waardoor er geen gelegenheid was om deze van tevoren te lezen en vragen te stellen tijdens de commissievergadering. Statenlid Van Wijnen benadrukt de vraag van de commissie om een schriftelijke update en hoopt op een analyse van de bijdrage van de koploperprojecten aan het doelbereik in een volgende update.

Ze breidt de discussie uit naar de bredere rol van Statenleden, wijzend op de controlerende en kaderstellende taken, en uitdagingen om deze uit te voeren met alleen proces-updates. Statenlid Van Wijnen vraagt om inhoudelijke updates over activiteiten binnen het PPLG, inclusief provinciale beleidsthema's zoals recreatie en cultureel erfgoed. Ze stelt voor om gebiedsgerichte aanpakken te bespreken en per update te focussen op specifieke gebieden, om zo beter inzicht te krijgen in lopende activiteiten en de Staten op die manier hun controlerende en kaderstellende taken kunnen invullen.

Tot slot vraagt Statenlid Van Wijnen om opheldering over de planning van de behandeling van stukken (B-stukken en A-stukken) in relatie tot de indiening bij het Rijk en hoe dit zich verhoudt tot de deadline bij het Rijk.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) uit ook haar verbazing over de snelheid van terugkoppeling en sluit zich aan bij de vorige sprekers, met name Statenlid Van Wijnen, over het belang van een gebiedsgerichte aanpak en de behoefte aan verdieping om integraliteit per gebied te waarborgen. Ze vindt de huidige situatie wat ongrijpbaar.

In reactie op het eerdere debat met JA21 over het stemgedrag van de VVD in het geval van een schadeloosstelling en als gevolg daarvan de mogelijkheid van onteigening, kiest mevrouw Ouderkerken ervoor niet in te gaan op hypothetische 'what if'-vragen, zoals gesteld door mevrouw Gordijn van JA21, en houdt zich liever bij de feiten.

820 Mevrouw **Gordijn** (JA21) benadrukt nogmaals haar zorgen over de plannen rond het
Natuurnetwerk Nederland die momenteel voorliggen, waarin expliciet de mogelijkheid tot
onteigening wordt genoemd. Ze wijst erop dat dit geen nieuwe of verzonnen kwestie is, maar een
onderdeel van de plannen die op tafel liggen en waarover binnenkort gestemd zal worden. Ze
vraagt de VVD om een standpunt in te nemen over deze plannen en of zij akkoord gaan met de
aanpak die nu voorgesteld wordt, inclusief de mogelijkheid tot onteigening.

825

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) zal de keuze van de VVD bekendmaken op het moment van
stemming.

830 Mevrouw **Schneemann** (Volt) uit haar zorgen en teleurstelling over het gebrek aan concrete
informatie en voorbereiding voor de bespreking van het PPLG. Ze wijst op de binnenstromende
rapporten over natuur- en stikstofdoelen en de vraag van boeren om duidelijkheid. Ze erkent dat
de technische briefing van die ochtend enige opheldering bood, met name over de
onhaalbaarheid van de NNN-doelstellingen. Ze vraagt zich af hoe gedeputeerde Beemsterboer
een PPLG kan opstellen voor de zomer, gezien de onzekerheid rond het NNN en de doelstellingen
835 uit het coalitieakkoord. Ze vraagt welke andere doelstellingen mogelijk worden losgelaten en wat
er de afgelopen maand precies is gebeurd met betrekking tot het PPLG.

Mevrouw Schneemann stelt vragen over de interne organisatie, de stand van zaken rond de
gebiedsprocessen, en of er werkelijk keuzes worden gemaakt. Ze brengt ook de kwestie van
840 financiering (de reserve) ter sprake, zoals besproken tijdens de Provinciale Statenvergadering bij
het agendapunt over de Eerste Begrotingswijziging, wat suggereert dat er weinig vertrouwen is in
de duurzaamheid van de huidige coalitie. Ze vraagt de gedeputeerde om inzicht in de
mogelijkheden voor het waarborgen van langetermijnfinanciering.

845 Tot slot sluit ze zich aan bij de woorden van de heer Hanou van de Partij voor de Dieren, die zijn
frustratie heeft geuit over het voortdurende procesgerichte gesprek zonder inhoudelijke
voortgang. Mevrouw Schneemann hoopt dat er snel inhoudelijk gesproken kan worden over wat
er wel of niet gebeurt binnen het PPLG, aangezien het onacceptabel is dat er maand na maand
gesproken wordt over wat de gedeputeerde allemaal niet doet.

850

De heer **Wallaart** (PvdA) deelt het gevoel van teleurstelling, vooral vanwege de verwachtingen
rondom financiering voor koploperprojecten en de hoop op een meer rechtvaardige verdeling van
de financiële middelen door de minister. Hij erkent het harde werk van provinciale medewerkers
in de samenwerking met het Ministerie van LNV (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) en
855 spreekt zijn waardering uit voor zowel de ambtenaren als de gedeputeerde. De heer Wallaart
reflecteert op de inspanningen om de natuur in Noord-Holland te verbeteren en noemt daarbij de
beeldspraak tijdens de technische briefing die morgen over het inruilen van de stropdas voor de
overall.

860 De heer **Hanou** (PvdD) merkt op dat het mooie aan een overall is dat die over een stropdas
gedragen kan worden. Dus het is geen tegenstelling, maar het kan gewoon samengaan.

De heer **Wallaart** (PvdA) onderschrijft dit.

865 De heer Wallaart uit, in het vervolg van zijn betoog, zijn frustratie over hoe de Staten
geïnformeerd zijn via een persbericht over een belangrijke politiek–bestuurlijke ontwikkeling. Hij
benadrukt dat de Staten als eerste geïnformeerd hadden moeten worden en beschouwt de
gehanteerde communicatiemethode als ongepast. Daarnaast maakt hij een vergelijking met een
persoonlijke ervaring, waarbij hij de neiging van het college om de schuld bij anderen te leggen
870 kritisch beschouwt en pleit voor zelfreflectie binnen zowel het college als de commissie.

De heer Wallaart wijst op een brief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
die duidelijk maakte dat diverse projecten van Noord–Holland niet voldeden aan de gestelde
criteria en daarmee geen financiering zouden ontvangen. Hij benadrukt het succes van de
875 provincie Utrecht, die wel aanzienlijke financiële steun heeft verkregen voor haar
natuurprojecten. Projecten, zoals de Groenblauwe linten en Beekdalen, worden door Wallaart
geprezen voor hun duidelijke doelen en de sterke relatie met het NPLG. Hij stelt dat Noord–
Holland zich te veel heeft gericht op innovatie en samenwerking in de landbouw, terwijl Utrecht
zich concentreerde op natuurprojecten die beter werden ontvangen door beleidsmakers. De heer
880 Wallaart beargumenteert dat de focus op bewezen effectieve natuurprojecten beter is en vraagt
zich af of de gedeputeerde erkent dat Noord–Holland een inschattingsfout heeft gemaakt door te
focussen op innovatie.

Mevrouw **Koning–Hoeve** (CDA) benadrukt het belang van innovaties in de landbouwsector voor
885 een succesvolle transitie binnen het PPLG. Ze vraagt zich af waarom de heer Wallaart zich enkel
wil richten op natuurprojecten en niet op innovatie.

De heer **Wallaart** (PvdA) reageert door te stellen dat hij het belang van innovaties erkent, maar
kiest voor een pragmatische benadering. Hij geeft aan dat, gezien natuurprojecten momenteel
890 goed ontvangen worden in Den Haag, het strategischer is om daarop de focus te leggen. Hij sluit
innovaties niet uit, maar ziet dit als een later te adresseren punt, afhankelijk van hoe de politieke
wind waait. De heer Wallaart benadrukt dat hij de waarde van innovatie inziet, maar de prioriteit
geeft aan wat op het moment de beste kansen lijkt te bieden op financiering.

895 De heer Wallaart erkent dat de commissie zelf ook verantwoordelijkheden heeft in het proces
rondom het PPLG. Hij wijst op momenten waarop de commissie niet alert genoeg was, zoals bij
de indiening van de startversie van het PPLG en bij de Oktoberbrief. De heer Wallaart benadrukt
dat de complexiteit en de breedte van het PPLG, met zijn veelheid aan onderwerpen en trajecten,
een grondig debat binnen de commissie bemoeilijken. Hierdoor slaagt de commissie er volgens
900 hem niet in om effectief te functioneren en een diepgaande discussie te voeren over de
inhoudelijke aspecten van het programma.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) brengt naar voren dat tijdens de bespreking van het PPLG,
oppositiepartijen meerdere moties indienden die allemaal geblokkeerd werden door de partijen
905 die op dat moment onderhandelden. Ze vraagt de heer Wallaart of hij zich hiervan bewust is en
hoe hij hier tegenaan kijkt.

De heer **Wallaart** (PvdA) erkent deze moties niet meer allemaal op een rij te hebben. Hij erkent
echter wel de inzet en het inzicht van de oppositiepartijen in deze kwestie.

910

De heer Wallaart noemt in het vervolg van zijn betoog dat er veel goede voorstellen zijn gedaan hoe de commissie de werkwijze kan verbeteren.

915 De heer **Hanou** (PvdD) vraagt de heer Wallaart te nuanceren wie er dan wel en niet hebben zitten slapen. Een groot deel heeft niet zitten slapen, maar helaas, zo geeft hij aan, was dat niet het grootste deel van de Staten.

920 De heer **Wallaart** (PvdA) erkent de opmerking van meneer Hanou en neemt de kritiek op zich. Hij geeft toe dat zijn eigen fractie meer aandacht had kunnen besteden aan het PPLG en prijst de leden van de Staten die wel alert en betrokken waren bij dit proces. De heer Wallaart benadrukt dat de structuur en omvang van het PPLG het moeilijk maken om diepgaand op elk onderwerp in te gaan. Hij stelt dat een gerichtere discussie over de koploperprojecten de commissie beter had kunnen voorbereiden op gesprekken in Den Haag, met als doel zonder teleurstellingen terug te keren.

925 Mevrouw **Jansen** (D66) spreekt haar steun uit voor de mening van de heer Wallaart dat er binnen de koploperprojecten meer focus zou moeten liggen op natuurprojecten in plaats van op technische innovatie. Ze benadrukt dat er nog een kans is om voor april aanpassingen te doen en stelt voor om samen te werken aan een opdracht voor de gedeputeerde om deze
930 focusverschuiving door te voeren.

De heer **Wallaart** (PvdA) refereert aan de inleiding door de gedeputeerde op dit agendapunt dat er recent nieuws uit Den Haag is gekomen met betrekking tot twee van de zeven aangevraagde projecten voor het PPLG, wat nader geduid moet worden. Hij heeft ook vernomen, en daar vragen
935 over gesteld, dat het indienen van geheel nieuwe projecten op dit moment niet als kansrijk wordt beschouwd. De heer Wallaart stelt voor dat het college eerst een strategie of koers voorstelt op korte termijn voor het omgaan met deze ontwikkelingen, voordat de Staten beoordelen of deze aanpak voldoende is.

940 De heer **Van der Mark** (BBB) reageert op de vraag van JA21 over het stemgedrag van de BBB ten aanzien van onteigening. De heer Van der Mark refereert aan het coalitieakkoord en geeft aan dat de BBB tegen gedwongen onteigening is.

945 Mevrouw **Gordijn** (JA21) verwijst naar het coalitieakkoord waarin expliciet vermeld staat dat onteigening een mogelijkheid is als onderdeel van een planologisch besluit. Ze benadrukt dat het coalitieakkoord duidelijk aangeeft dat onteigening een optie is die overwogen kan worden.

950 De heer **Van der Mark** (BBB) licht toe dat onteigening, in de praktijk, voorafgegaan wordt door een uitgebreid traject en dat het een laatste redmiddel is. Hij verwijst naar Zuid-Holland, waar onteigening wordt gebruikt als middel om boeren uit te kopen met een passende vergoeding. De heer Van der Mark, zelf agrarisch ondernemer, benadrukt dat ondernemers zorgvuldig hun opties overwegen voordat ze instemmen met onteigening. Hij suggereert dat er veel overwegingen en mogelijkheden zijn in het proces rondom onteigening, waarbij de beslissing niet lichtvaardig wordt genomen.

955 De heer Van der Mark benadrukt dat de commissie voor moeilijke keuzes staat, vooral gezien de verminderende middelen vanuit Den Haag en beleid dat onder andere omstandigheden is

opgesteld. Hij roept op tot samenwerking binnen de commissie om deze uitdagingen aan te gaan en verwacht dat de gedeputeerde hierin een leidende rol zal nemen. De heer Van der Mark wijst op de snelle veranderingen en de noodzaak voor een nieuwe dynamiek om deze aan te pakken.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) benadrukt dat veranderende tijden en dynamieken constant zijn en dat het aan de provincie is om hierin een duidelijke koers te kiezen. Statenlid Van Wijnen is benieuwd wat de wens van de BBB is.

De heer **Van der Mark** (BBB) legt uit dat de focus ligt op het vinden van een evenwicht tussen natuur en landbouw, waarbij het essentieel is dat boeren een goed verdienmodel behouden. Hij benadrukt dat de uitvoering van het PPLG niet succesvol kan zijn zonder dat de boerenstand behouden blijft, wat impliceert dat de levensvatbaarheid van de boerengemeenschap centraal staat in hun visie op de toekomst van landbouw en natuurbeheer.

De heer **Hanou** (PvdD) vraagt of de BBB voornemens is het coalitieakkoord open te breken.

De heer **Van der Mark** (BBB) geeft aan dat dat voornemen er niet is.

De heer **Hanou** (PvdD) meende zoiets op te kunnen maken uit de opmerkingen voorafgaand aan de vraag van Statenlid Van Wijnen.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) uit haar verbazing en frustratie over het gebrek aan beschikbare documentatie voor de commissievergadering betreffende het PPLG, terwijl er al een persbericht is uitgegaan en een technische briefing is voorbereid. Haar verbazing wordt verder gevoed door het uitblijven van een beloofde brief, ondanks een expliciet verzoek en de belofte dat deze op 4 maart zou worden verzonden. Dit leidt tot de conclusie dat er geen urgente aandacht aan het onderwerp wordt besteed.

Ze gaat ook in op de eerdere inspanningen en discussies van de commissie rond het PPLG, waaruit volgens haar een waardevol document is voortgekomen dat uitvoering verdient. Deze reflectie biedt een contrast met de huidige situatie, waarin veranderingen in maatschappelijke en politieke prioriteiten, vooral betreffende de veehouderij en milieukwesties, de uitvoering van het PPLG lijken te beïnvloeden. Mevrouw Alberts-Oosterbaan wijst op de weerstand tegen veranderingen binnen de veehouderij, een sector die wordt gezien als een belangrijke bijdrager aan milieu- en stikstofproblematiek, en de daaruit voortvloeiende roep om innovatie als oplossing. De discussie over de rol van de veehouderij in de stikstofproblematiek en de reactie daarop – het remmen van de voorgestelde veranderingen en de focus op innovatie als oplossing – wordt kritisch bekeken. Mevrouw Alberts-Oosterbaan stelt vragen bij de effectiviteit van deze aanpak en echoot de woorden van de heer Wallaart over mogelijke taxatiefouten in het beleid op dit gebied. Dit roept op tot een heroverweging van de strategieën en benaderingen binnen het PPLG, met name in hoe deze omgaan met de balans tussen landbouwontwikkeling, milieubescherming, en de economische levensvatbaarheid van de landbouwsector.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt hoeveel procent van de stikstofuitstoot wordt toegeschreven aan de veehouderij in de provincie Noord-Holland.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) kritiseert de neiging binnen de discussie over de stikstofproblematiek en milieuverantwoordelijkheid, waarbij volgens haar vaak naar externe factoren wordt gewezen in plaats van naar eigen aandeel en verantwoordelijkheden. Ze merkt op dat de schuld vaak wordt gelegd bij andere bronnen zoals zee, industrie en andere externe oorzaken, zonder dat er zelfreflectie plaatsvindt bij de veehouders over hun rol in de problematiek. Alberts-Oosterbaan stelt dat ze zelden erkenning van verantwoordelijkheid heeft gehoord vanuit de veehouderij, met uitzondering van enkele biologische boeren.

De heer **Van der Mark** (BBB) reageert door aan te geven dat hij moeite heeft met dit standpunt. Hij wijst op de historische context waarin boeren zijn gaan intensiveren en hebben ingezet op schaalvergroting, niet uit hebzucht, maar uit noodzaak om economisch te overleven binnen het systeem dat door politieke en maatschappelijke keuzes is gevormd. Hij benadrukt dat boeren als ondernemers reageren op de vraag van de samenleving en de markt, en dat de politiek nu niet simpelweg de schuld kan geven aan de landbouwsector voor de milieuproblemen zonder te erkennen dat het beleid van de afgelopen decennia heeft bijgedragen aan de huidige situatie.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) erkent de druk op boeren om aan schaalvergroting te doen, mede aangejaagd door banken, grootwinkelbedrijven en veevoederbedrijven. Ze benadrukt dat, hoewel boeren als ondernemers hun kansen hebben gegrepen, het essentieel is om het bredere probleem van overproductie aan te pakken. Overproductie houdt namelijk de import van veevoer en de uitstoot van schadelijke stoffen in stand, wat niet wenselijk is. Ze stelt dat innovatie niet moet leiden tot het voortbestaan van deze overproductie. Mevrouw Alberts-Oosterbaan ziet de noodzaak om deze problematiek aan te pakken zonder op de rem te trappen, ondanks dat ze zich bewust is van de enorme uitdagingen waar de provincie voor staat.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) reageert op eerdere opmerkingen van mevrouw Alberts door aan te geven dat de bewering dat in Noord-Holland de meeste stikstofuitstoot door veehouderij wordt veroorzaakt niet klopt. Ze benadrukt dat de veehouderijsector sinds de jaren negentig al aanzienlijk, met vijftien procent, de stikstofuitstoot heeft verminderd en dat er nog steeds hard wordt gewerkt aan verdere reductie. Mevrouw Koning-Hoeve vindt het onterecht dat mevrouw Alberts de indruk wekt dat de veehouderij niet aan oplossingen werkt of niet betrokken is bij de transitie. Ze benadrukt dat dit wel degelijk het geval is en dat er dus een verkeerd beeld wordt geschetst.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) geeft aan dat haar benadering anders is. Ze benadrukt dat, hoewel Nederland en Noord-Holland geen geïsoleerde gebieden zijn, het kernprobleem volgens haar is dat er simpelweg te veel vee in het land is.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) brengt een specifiek aspect van de stikstofdiscussie naar voren, namelijk de focus op ammoniak wanneer het over de agrarische sector gaat. Hij vermeldt dat hij enige tijd geleden via de griffie een e-mail heeft gestuurd naar alle fracties met een berekening die aantoont dat de hoeveelheid ammoniak in de lucht zeer gering is. Hij vraagt zich af of mevrouw Alberts dit mailtje heeft ontvangen of dat het mogelijk aan haar aandacht is ontsnapt.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) reageert door aan te geven dat ze zich niet herinnert of ze het mailtje heeft gezien, maar benadrukt wel dat volgens haar informatie 87 procent van de ammoniakuitstoot afkomstig is uit de landbouw.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) vraagt aanvullend wat 87 procent van bijna niets is, volgens mevrouw **Alberts**.

- 1055 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) geeft aan dat ze de bijdragen van de heer Van Tiggelen aan deze discussie regelmatig heeft gehoord. Ze is echter van mening dat zijn benadering bijdraagt aan het creëren van verwarring rondom de ernst van het stikstofprobleem, wat zij als een groot probleem ziet. Ze betitelt de heer Van Tiggelen als een van de ontkenneren van dit probleem, maar erkent tegelijkertijd dat dit zijn recht is. Desondanks benadrukt ze dat er veel mensen zijn die
- 1060 erkennen dat er actie ondernomen moet worden om het probleem aan te pakken.

De **voorzitter** constateert dat de inbreng vanuit de commissie in eerste termijn is geleverd en schorst de vergadering tien minuten.

- 1065 *Schorsing van 15.25 tot 15.36 uur.*

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

- Gedeputeerde **Beemsterboer** erkent samen met mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) dat de discussies vaak in herhaling vallen door gebrek aan voortgang op verschillende onderwerpen,
- 1070 ondanks dat deze steeds op de agenda staan. Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan dat er normaal gesproken elke keer een schriftelijke update gegeven wordt bij de commissievergadering, maar dat er een vertraging van ongeveer drie weken is in het proces voordat de update beschikbaar is. Bij de laatste update, besloten in de Gedeputeerde Staten, ontstond de noodzaak om de brief aan te passen door intensieve gesprekken over de PPLG-
- 1075 doelen en scenario's vanuit het Rijk, wat niet meer mogelijk was voor deze commissievergadering. Daarom was de update niet tijdig gereed, maar **gedeputeerde Beemsterboer belooft dat in de toekomst een schriftelijke update gegeven zal worden.**

- Gedeputeerde Beemsterboer deelt dat hij, net als de anderen, op zoek is naar concrete inhoud
- 1080 binnen het PPLG-proces en dat er vanuit de startversie PPLG aan drie belangrijke onderdelen wordt gewerkt. Hij legt uit dat de concept PPLG in september als B-stuk aan de commissie wordt aangeboden en na verzending naar de minister, als A-stuk voor definitieve besluitvorming wordt voorgelegd. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2025 plaatsvindt. Er moet echter rekening gehouden worden met onzekerheden, zoals de financiële duidelijkheid vanuit het Rijk
- 1085 na de zomer, waarbij de precieze timing nog onbekend is.

- Vervolgens gaat de gedeputeerde in op de voortgang van de koploperprojecten en de gebiedsprocessen. Hij benadrukt dat de hoop bestond om met de koploperprojecten veel te bereiken, waarvan nu twee projecten in eerste instantie gefinancierd lijken te kunnen worden. Dit
- 1090 onderwerp werd uitvoerig besproken tijdens de laatste Provinciale Statenvergadering. Daarnaast licht hij toe dat er op dit moment dertien lopende gebiedsprocessen zijn. Vanwege financiële onzekerheden zijn er geen nieuwe processen gestart. Deze dertien processen bevinden zich in verschillende fasen; sommige zijn nog in een verkennende fase, terwijl bij andere al maatregelen genomen zijn. **Gedeputeerde Beemsterboer belooft een schriftelijk overzicht van de status van deze gebiedsprocessen te verstrekken, zodat er inhoudelijk over gediscussieerd kan worden, ook samen met gedeputeerden Kocken en Rommel die een aantal van deze processen trekken.** Dit
- 1095

biedt de mogelijkheid om dieper op de inhoud van specifieke processen in te gaan, zoals voorgesteld door de ChristenUnie.

1100 De heer **Wallaart** (PvdA) vraagt wanneer de commissie dit overzicht tegemoet kan zien.

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat er wordt gestreefd om de werkzaamheden deze week (week 11–2024) af te ronden. Hierna zal het proces van besluitvorming volgen, waardoor de informatie over ongeveer drie tot vier weken beschikbaar zal zijn.

1105

Gedeputeerde Beemsterboer herkent de zorgen van de Partij voor de Dieren over het verloop van het proces en het bereiken van doelen. Hij erkent de uitdaging van het overzicht behouden en benadrukt het belang van het zoeken naar meer duidelijkheid en concreetheid in de processen. Beemsterboer licht toe dat het van belang is om een concreet overzicht te hebben van hoe de gebiedsprocessen bijdragen aan de doelen, ook al zijn niet alle processen volledig uitgewerkt. Er wordt benadrukt dat er zowel onrijpe als rijpe elementen in de processen zijn, wat de basis vormt voor inhoudelijke discussies over de uitdagingen binnen deze gebiedsprocessen.

1110

De heer **Hanou** (PvdD) benadrukt dat zijn vraag niet alleen betrekking heeft op het doelbereik van de dertien gebiedsprocessen, maar ook op de impact daarvan op de gehele provincie. Hij wil inzicht in hoe de resultaten van deze processen bijdragen aan provinciebrede doelen zoals stikstofreductie, natuurdoelen, verdienmodellen voor agrariërs en het verbeteren van de waterkwaliteit. Deze thema's worden als cruciaal beschouwd in het PPLG-document. Hanou vraagt om dit inzicht mee te nemen in het overzicht dat over vier weken wordt verwacht, om te beoordelen of de inspanningen in de gebiedsprocessen voldoen aan de provinciale doelstellingen.

1115

1120

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat het momenteel nog te vroeg is om concreet aan te geven in hoeverre de lopende processen, zoals het rondmaken van het PPLG richting het concept-PPLG, de koploperprojecten en de gebiedsprocessen, bijdragen aan specifieke doelen. Hij stelt dat er nog slechts beperkt informatie beschikbaar is om te bepalen hoeveel deze inspanningen daadwerkelijk bijdragen aan bijvoorbeeld het halen van de kritische depositiewaarden in natuurgebieden.

1125

De heer **Hanou** (PvdD) erkent dat het voor de gedeputeerde lastig is om de exacte bijdrage van de maatregelen te bepalen, maar hij hoopt dat er toch een bepaalde veronderstelling of inschatting bestaat over het effect van de maatregelen op het bereiken van de doelen. Hij benadrukt dat deze maatregelen niet zonder grondige onderbouwing moeten worden aangenomen, puur op vertrouwen.

1130

1135

Gedeputeerde **Beemsterboer** licht toe dat de situatie nog complexer is, omdat de meeste gebiedsprocessen nog niet eens in de fase van maatregelenontwikkeling zijn aangekomen. Veel processen bevinden zich nog in een verkennende fase. Hij stelt voor om eerst deze gebiedsprocessen goed in kaart te brengen en benadrukt dat een grondige analyse nodig is voordat er concrete uitspraken kunnen worden gedaan. De gedeputeerde suggereert om de schriftelijke update af te wachten voor een beter inzicht in de situatie.

1140

De heer **Hanou** (PvdD) drukt op een spreekwoordelijke manier zijn teleurstelling uit door te zeggen dat hij blij is dat hij zit, omdat zijn broek ervan afzakt.

1145

Gedeputeerde **Beemsterboer** geeft aan dat hij de reactie van de heer Hanou begrijpt.

1150

De gedeputeerde benadrukt in reactie op het CDA dat het PPLG niet terug naar de tekentafel zal gaan en dat ze het Rijk ook niet zullen adviseren dit te doen. Er is vanuit het IPO (Interprovinciaal Overleg) wel een reactie gegeven op het NPLG, waarin wordt gevraagd om concretisering op bepaalde onderdelen en om meer aandacht voor het verdienvermogen van de landbouw. De houding van de provincie is om door te gaan met de doelstellingen van het PPLG, ondanks onzekerheden vanuit het Rijk. Er zal in overleg met het Rijk bepaald moeten worden of er prioriteiten gesteld moeten worden of dat sommige acties uitgesteld moeten worden, maar de ambitie blijft ongewijzigd. Dit vergt een zorgvuldige balans vanwege de bestaande onzekerheden.

1155

1160

Gedeputeerde Beemsterboer herkent in de woorden van de ChristenUnie een breed gedragen gevoel, ook binnen Gedeputeerde Staten, dat benadrukt hoe belangrijk het is om naar mogelijkheden te zoeken om actie te ondernemen. Hij suggereert dat de gebiedsprocessen een kans bieden om het gesprek naar voren te halen en specifieker in te gaan op individuele gebieden, om de keuzes die daar gemaakt moeten worden te bespreken. Het plan is om eerst een overzicht van alle gebiedsprocessen te bieden en vanuit daar kan het een goed idee zijn om specifiek op één gebied te focussen.

1165

1170

Daarnaast beaamt hij de suggestie van de ChristenUnie om duidelijkheid te verschaffen door te communiceren dat nieuwe gebiedsprocessen momenteel stilliggen, net als de duidelijkheid over de financiën. Dit heeft tot frustratie geleid in de gesprekken met terreinbeherende organisaties en de agrarische sector. Er wordt geprobeerd om wat er nu is vast te houden tot er meer duidelijkheid vanuit het Rijk komt, na de zomer. Gedeputeerde Beemsterboer omschrijft de huidige situatie als een vreemde tussenfase in het proces van het NPLG/PPLG.

1175

Voor de doelstellingen rond NNN verwijst gedeputeerde Beemsterboer naar gedeputeerde Kocken, die op dit onderwerp al voor een groot deel is ingegaan.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) uit haar zorg over de onduidelijkheid over wanneer het NNN beschikbaar is en vraagt hoe een nieuw PPLG opgeleverd kan worden als deze belangrijke informatie ontbreekt.

1180

1185

Gedeputeerde **Beemsterboer** reageert door aan te geven dat hij haar punt over de onzekerheid rond het Natuurnetwerk Nederland wel degelijk heeft opgemerkt. Hij erkent dat er onzekerheid bestaat, vooral over de financiële middelen die beschikbaar zullen zijn voor de realisatie van de NNN, wat een belangrijk onderdeel is van de startversie PPLG. Ondanks deze onzekerheid blijft het doel van de realisatie van de NNN staan, maar de snelheid waarmee dit doel bereikt kan worden, is afhankelijk van de financiering vanuit het Rijk. Beemsterboer benadrukt dat de basisdoelen behouden blijven, ondanks de onzekerheden. Deze situatie leidt ook bij hem tot een zekere mate van teleurstelling, iets wat hij deelt met de PvdA, die dit gevoel omschreef als 'katerig'.

1190 Gedeputeerde Beemsterboer reageert op de zorg van de Partij van de Arbeid over de rechtvaardigheid in de verdeling van middelen voor koploperprojecten en de communicatie hierover. Hij erkent dat het gebruikelijk is om persberichten, vooral de scherpere, ook naar de Staten te sturen, maar geeft toe dat dit in dit geval over het hoofd is gezien, wat hij als onhandig bestempelt. De gedeputeerde zegt toe dat deze reactie meegenomen zal worden in de volgende
1195 schriftelijke update, zodat het onderdeel van het gesprek kan worden. Daarnaast vermeldt hij dat in een eerdere Statenvergadering al is aangegeven dat er een evaluatie zal plaatsvinden van het proces rondom de koploperprojecten, om te leren wat er beter kon.

Gedeputeerde Beemsterboer adresseert ook de opmerking over stalinnovaties die niet aan de
1200 verwachtingen van het Rijk zouden voldoen. Hij vindt dit opmerkelijk, aangezien een vergelijkbaar project in Zuid-Holland wel is goedgekeurd, terwijl een NNN-project in Waterland-Oost niet is toegekend. Dit toont volgens hem aan dat het niet altijd duidelijk is waarom sommige projecten wel en andere niet worden gefinancierd. De evaluatie van dit proces moet meer inzicht geven, waarbij het nog niet zeker is of een focus op 'hardcore natuur' de betere
1205 strategie zou zijn geweest.

Mevrouw Jansen (D66) vraagt wanneer deze evaluatie plaats zal vinden en of de Staten daarin meegenomen kunnen worden.

1210 Gedeputeerde Beemsterboer heeft al toegezegd de Staten te betrekken bij de evaluatie, die inmiddels is gestart. Het is nog niet duidelijk wanneer deze afgerond zal zijn. Het procesvoorstel zal in de volgende schriftelijke update worden meegenomen.

Mevrouw Jansen (D66) merkt op dat er, naar haar begrip, tot april de mogelijkheid was om
1215 wijzigingen voor te stellen. Ze benadrukte het belang van het tijdig ontvangen van een evaluatie om hierop feedback te kunnen geven. Dit zou het mogelijk maken dat de commissie ruim voor de deadline van april nog input kan leveren voor de indiening.

Gedeputeerde Beemsterboer stelt dat, hoewel hij het verzoek van mevrouw Jansen begrijpt, het
1220 praktisch onhaalbaar is gezien de huidige tijdlijn. Omdat het al halverwege maart is, zou het tegen de tijd dat het document voor de Gedeputeerde Staten klaar zou liggen, al april zijn.

Mevrouw Jansen (D66) benadrukt het grote belang van de situatie. Ze wijst op de ontvangst van
1225 twaalf miljoen euro en de vele nog onbenutte kansen. Met een oproep tot actie adviseert zij om maximale inspanningen te verrichten om te identificeren welke lessen hieruit geleerd kunnen worden en te kijken op welke manier meer financiële middelen opgehaald kunnen worden.

Gedeputeerde Beemsterboer verduidelijkt dat de ambtelijke organisatie actief bezig is, ook in
1230 nauw overleg met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, om een geactualiseerde aanvraag voor de koploperprojecten in te dienen.

Mevrouw Jansen (D66) uit haar overtuiging over de inzet van de ambtelijke ondersteuning en
1235 verzoekt om de commissie tijdig te betrekken bij het proces. Ze benadrukt de noodzaak om samen te werken en suggereert de mogelijkheid om binnen drie weken een extra commissievergadering te organiseren. Deze vergadering is bedoeld om de evaluatie en het huidige proces te bespreken, met als doel te onderzoeken of er nog op enige wijze input

geleverd kan worden. Mevrouw Jansen maakt zich zorgen en wijst op de kans die er nog is voor april. Ze vraagt om steun of feedback van haar collega-fractieleden over dit voorstel.

- 1240 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) ziet het nut in van een extra commissievergadering, zoals voorgesteld door Mevrouw Jansen, maar benadrukt dat de beschikbaarheid van relevante informatie cruciaal is. Zij plaatst vraagtekens bij de haalbaarheid van het verkrijgen van deze informatie voor de voorgestelde extra vergadering, aangezien de gedeputeerde heeft aangegeven dat deze informatie mogelijk pas in april beschikbaar zal zijn. Ze benadrukt dat de commissie
- 1245 duidelijkheid moet hebben over de beschikbaarheid van de benodigde informatie voordat het nut van een extra vergadering beoordeeld kan worden.

De **voorzitter** stelt voor om het voorstel voor een extra commissievergadering te bespreken in de agendacommissie.

- 1250 Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat zij nog twijfels heeft over de noodzaak van een extra commissievergadering specifiek voor dit onderwerp.

- 1255 Mevrouw **Jansen** (D66) geeft aan dat ze, voordat het voorstel aan de agendacommissie wordt voorgelegd, eerst de meningen van haar collega-fracties wil peilen tijdens deze vergadering. Ze benadrukt dat als de andere fracties geen behoefte hebben aan een extra commissievergadering, het voorstel niet in de agendacommissie besproken hoeft te worden.

- 1260 De **voorzitter** memoreert dat een ordevoorstel in stemming wordt gebracht en dat daar geen debat over wordt gevoerd.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) wil graag duidelijkheid over het doel van de extra commissievergadering.

- 1265 Mevrouw **Jansen** (D66) verduidelijkt haar doel met het voorstel voor een extra commissievergadering. In april wordt een aangepaste set voorstellen voor de koploperprojecten naar het Rijk gestuurd. Aangezien de evaluatie van deze projecten momenteel door de ambtenaren wordt uitgevoerd, ziet zij het als waardevol voor de commissie om deze evaluaties voor die tijd te ontvangen. Het doel is om uit deze evaluaties lessen te trekken en concrete
- 1270 suggesties te doen over hoe voorstellen aan het Rijk verbeterd kunnen worden ingediend. Dit zou de kans kunnen vergroten om financiële middelen voor de projecten te verkrijgen.

- 1275 De **voorzitter** wijst echter op een complicatie: er is geen garantie dat de evaluatie voor april klaar zal zijn. Dit detail was niet in het oorspronkelijke voorstel van mevrouw Jansen opgenomen, maar wordt nu specifiek benoemd.

- 1280 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) is benieuwd naar de noodzaak van de evaluatie, gezien het feit dat een deel van de financiering niet is toegekend omdat het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangaf niet genoeg tijd te hebben gehad voor de beoordeling van de projecten.

De heer **Wallaart** (PvdA) uit zijn bezorgdheid over de timing van de bespreking van de nieuwe koploperprojecten eind maart. Hij vraagt zich af hoeveel tijd er nog over zal zijn voor eventuele wijzigingen aan de projecten, mocht de commissie besluiten dat er aanpassingen nodig zijn. Zijn

1285 aarzeling ligt bij het feit dat dit het college zou dwingen om binnen slechts enkele dagen significante wijzigingen door te voeren.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) memoreert dat een ordevoorstel terstond in stemming dient te worden gebracht.

1290 De **voorzitter** constateert dat er een minderheid voor het ordevoorstel is en dat daarmee het voorstel van D66 is verworpen.

1295 Gedeputeerde **Beemsterboer** vervolgt met zijn reactie op de inbreng in eerste termijn van de commissie en benadrukt het belang van een evenwicht tussen landbouw en natuur en bespreekt de mogelijkheid van het nemen van een leidende rol in de herijking van het PPLG. Hij licht toe dat er binnen het college van Gedeputeerde Staten overleg plaatsvindt over de vormgeving van het concept-PPLG.

1300 Verder adresseert hij de verwarring omtrent de brief van 4 maart, die hij eerder in zijn reactie heeft besproken en die in de commissie besproken had moeten worden.

1305 Gedeputeerde Beemsterboer haalt vervolgens het belang van innovatie aan in reactie op de inbreng van de SP, specifiek in het kader van het Fieldlab Groene Hart, waar innovatiemaatregelen niet alleen impact hebben op de agrarische sector maar ook bijdragen aan andere aspecten zoals het creëren van meer droge mest, wat van belang is voor weidevogels en het bodemleven.

1310 Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) geeft aan dat innovatie een breed begrip is dat voor verschillende doeleinden gebruikt kan worden. Zij benadrukt dat innovatie zonder het doel om overproductie terug te dringen niet de juiste richting is. Voor haar is het cruciaal dat innovatie ook bijdraagt aan het verlagen van productiehoeveelheden. Ze erkent dat er positieve vormen van innovatie zijn, maar haar hoofdpunt is dat overproductie een groot probleem vormt. Innovatie die dit probleem in stand houdt of versterkt, wordt door haar als de verkeerde aanpak gezien.

1315 Mevrouw **Schneemann** (Volt) brengt haar onbeantwoorde vraag over financiering ter sprake. Ze herinnert eraan dat in de vorige Provinciale Statenvergadering is besproken dat de financiering uit de reserve wordt voortgezet tot het einde van de huidige coalitieperiode. Gedeputeerde Staten hadden toen voorgesteld om samen te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor langetermijnfinanciering. Mevrouw Schneemann wil graag weten welke opties er zijn om aanpassingen te maken in de financieringsstrategie.

1320 Gedeputeerde **Beemsterboer** refereert aan de uitleg van zijn collega Rommel van de vorige vergadering en verduidelijkt dat in de eerste herziening van de begroting op twee plekken wordt vermeld hoe de reserve is opgezet: één keer met de vermelding dat deze loopt tot en met 2027 en een andere keer dat deze van kracht blijft zolang de huidige coalitie aan de macht is. Gedeputeerde
1325 Beemsterboer geeft aan dat, ongeacht wanneer er een nieuwe coalitie komt, het aan de Provinciale Staten is om te beslissen of de reserve voortgezet wordt. De verwachting is dat de reserve behouden blijft en dat de verplichtingen die vanuit deze reserve worden aangegaan, op lange termijn door kunnen gaan.

1330 *Tweede termijn commissie*

De heer **Hanou** (PvdD) bedankt zijn collega's voor de goede voorstellen die besproken zijn, met name het vooropstellen van natuur bij de koploperprojecten, het niet alleen maar focussen op C-stukken en het gebiedsgericht bespreken. Hij spreekt zijn waardering uit voor deze ideeën en uit de hoop dat gedeputeerde Beemsterboer deze punten zal oppakken en tot actie zal overgaan.

1335

Statenlid **Van Wijnen** (GL) spreekt haar dank uit aan de gedeputeerde voor de verduidelijking over het PPLG en de planning ervan op de Strategische Statenagenda, met de indiening bij het Rijk al in het vooruitzicht. Zij begrijpt dat het PPLG eerst als een B-stuk in september en later in het eerste kwartaal van 2025 als een A-stuk behandeld zal worden. Statenlid Van Wijnen wijst op het belang van de mogelijkheid om nog wijzigingen aan te brengen als het al als A-stuk besproken wordt, ook al is het dan al ingediend bij het Rijk. Zij benadrukt het belang van deze flexibiliteit en verwacht dat de gedeputeerde hier rekening mee zal houden en eventuele latere wijzigingen zal communiceren naar het Rijk.

1340

1345

Daarnaast uit Statenlid Van Wijnen haar tevredenheid over het feit dat de gebiedsprocessen gedocumenteerd zullen worden. Zij stelt voor om, zodra deze documentatie beschikbaar is, een gesprek te voeren over de verschillende stadia van deze processen – welke verder ontwikkeld zijn en welke nog in een beginfase zitten – om zo gericht te kunnen bespreken hoe hiermee verder te gaan. Zij ziet uit naar een dergelijk gesprek over ongeveer een maand, wanneer de informatie op papier staat.

1350

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) sluit zich aan bij de opmerkingen over de onduidelijkheid van het proces, zoals eerder aangegeven door mevrouw Alberts van de SP, en erkent dat ook zij het proces als enigszins mistig ervaart. Ze stelt voor dat de Provinciale Staten van Noord-Holland zich vooral zouden moeten concentreren op de feitelijke situatie in Noord-Holland, in plaats van op bredere kwesties zoals de overproductie van vee, die voornamelijk in andere provincies speelt.

1355

Mevrouw Ouderkerken steunt het voorstel van Statenlid Van Wijnen en herhaalt haar verzoek aan de gedeputeerde voor duidelijkere kaders en meer invloed voor de Statenleden. Ze suggereert het organiseren van themasessies waarin per gebied de situatie kan worden geanalyseerd en doorleefd vanuit verschillende perspectieven, om zo GS van gerichte adviezen te voorzien en de diverse belangen adequaat te adresseren. Dit zou bijdragen aan een duidelijker en meer betrokken proces voor alle partijen.

1360

Mevrouw **Schneemann** (Volt) spreekt haar dank uit aan de heer Wallaart van de PvdA voor zijn oproep tot zelfreflectie binnen de commissie, iets waar zij de waarde van inzielt en ondersteunt. Ze sluit zich aan bij mevrouw Ouderkerken van de VVD in de wens om de kaderstellende rol van de Provinciale Staten actiever te benutten. Mevrouw Schneemann is tevreden met de toezegging van de gedeputeerde dat de gebiedsprocessen binnen een maand op papier beschikbaar zullen zijn, maar ze uit ook haar teleurstelling over de reactie van de gedeputeerde op vragen over de effectiviteit en doelmatigheid van deze processen. Ze hoopt op meer duidelijkheid en informatie hierover in de toekomst en blijft optimistisch over een positieve ontwikkeling bij de volgende bespreking.

1365

1370

De heer **Wallaart** (PvdA) bedankt de gedeputeerde voor zijn uitgebreide antwoorden en merkt op dat ze een bescheiden gedeputeerde hebben gezien, een houding die hij. Hij kijkt uit naar een daadkrachtiger optreden van de gedeputeerde in de toekomst en herhaalt zijn verzoek om een

1375

duidelijk antwoord op de vraag of er een taxatiefout is gemaakt bij het samenstellen van het pakket voor de maatregelen.

1380

Hij refereert ook aan het ordevoorstel van mevrouw Jansen van D66, dat een enigszins chaotische bespreking had, maar benadrukt dat hij de intentie achter het voorstel, om als commissie meer grip te krijgen op de inbreng voor de volgende ronde van koploperprojecten voor 1 april, volledig ondersteunt.

1385

Daarnaast brengt de heer Wallaart het onderwerp Waterland-Oost ter sprake, waarbij hij aangeeft dat een van de problemen lijkt te zijn dat de provincie op een onduidelijke manier is omgegaan met hectares oud-Natuurpact die met NPLG-geld gefinancierd zouden moeten worden, wat volgens hem niet correct is. Hij suggereert dat dit punt goed onderzocht kan worden in een van de themasessies, zoals voorgesteld door andere leden. Hij sluit af met dank voor de constructieve bespreking.

1390

De heer **Van der Mark** (BBB) heeft in de tweede termijn niet veel toe te voegen, maar hij wil wel zijn waardering uitspreken voor de bijdrage van de VVD.

1395

De heer **Van Tiggelen** (PVV) deelt zijn perspectief op de term overproductie, die eerder in de discussie werd genoemd. Hij benadrukt dat de agrarische sector in Nederland dient als een lokale voedselproducent, ondersteund door een geschikt klimaat, geschikte bodem, en de expertise van wat hij noemt 'wereldkampioenboeren'. Hij wijst op de invloed van de sierteelt en de rol van Nederland als doorvoerland, met name via de haven van Rotterdam, op de agrarische exportcijfers. De heer Van Tiggelen stelt dat export niet negatief bekeken moet worden en merkt op dat overproductie, gedefinieerd als het produceren meer dan men zelf consumeert, een normaal verschijnsel is in de context van wereldwijde handel. Hij illustreert dit met voorbeelden van producten in supermarkten die afkomstig zijn uit andere landen, wat suggereert dat overproductie een breed fenomeen is, niet uniek voor Nederland.

1400

1405

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** adresseert verschillende punten gericht aan GroenLinks, de VVD, en de Partij van de Arbeid. Hij verzekert GroenLinks dat het uiteindelijk door de Staten vastgestelde stuk als definitief geldt en dat een conceptstuk aan de minister wordt aangeleverd met de vermelding dat het om een concept gaat. Deze benadering is gekozen vanwege beperkte voorbereidingstijd, met als doel tijd te winnen voor de Statenvergadering en toch een zo volledig mogelijk stuk aan te leveren bij de deadline van de minister.

1410

1415

Met betrekking tot de dertien gebiedsprocessen, die rijp en groen door elkaar zullen worden gepresenteerd, geeft hij aan dat er gelegenheid is om hierin keuzes te maken, al is hij terughoudend om hier verder op in te gaan aangezien deze processen onder de verantwoordelijkheid van zijn collega-gedeputeerden vallen.

1420

In reactie op de VVD geeft de gedeputeerde aan dat het mogelijk is om over de kaders binnen deze gebiedsprocessen te spreken en per gebied specifieke punten uit te lichten, zowel in de Staten als in informelere overleggen.

Tot slot, in reactie op de vraag van de Partij van de Arbeid over een mogelijke taxatiefout bij de

1425 koploperprojecten, geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat op basis van de huidige evaluatie niet uitgegaan wordt van een fout. Hij benadrukt dat het proces bijzonder was met unieke deadlines vanuit het Rijk, waarbij snel aangegeven moest worden welke projecten direct van start konden gaan.

1430 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) vraagt specifiek aan de gedeputeerde of hij de organisatie van de gedetailleerde besprekingen van gebiedsprocessen op zich kan nemen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe de wens vanuit de Staten te zullen honoreren.

1435 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) verzoekt de andere fracties aan te geven in hoeverre er behoefte is aan het organiseren van een themasessie. Mevrouw Ouderkerken heeft de perceptie dat er een gezamenlijke behoefte is aan een sessie waarin per gebied wordt ingegaan op de actuele thema's. Het doel van deze sessies is om een duidelijk beeld te krijgen van wat er speelt en op basis daarvan de juiste kaders aan de gedeputeerde mee te kunnen geven. Dit zou de Provinciale
1440 Staten in staat stellen om meer grip en invloed uit te oefenen op het proces en de uitvoering van projecten.

De heer **Hanou** (PvdD) uit zijn bezorgdheid over de tijdsduur van het doorwerken van gebiedsprocessen als per vergadering slechts één proces wordt behandeld. Hij vreest dat het tot
1445 eind 2025 kan duren voordat alle gebiedsprocessen besproken zijn en pleit daarom voor een snellere aanpak.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) brengt naar voren dat er al een uitnodiging van het STIVAS ligt, die betrekking heeft op een gebiedsproces. Ze benadrukt het belang van het controleren of deze
1450 uitnodiging niet overlapt met de voorgestelde sessies of vergaderingen, om dubbel werk te voorkomen.

De heer **Wallaart** (PvdA) doet het voorstel om de vijf gebieden uit het PPLG als uitgangspunt te nemen voor de doorleefsessies. Hij stelt voor dat sommige van deze gebieden eventueel
1455 samengevat kunnen worden, waardoor er vijf sessies georganiseerd kunnen worden om de gebiedsprocessen te doorgronden. Dit zou volgens hem een goede balans bieden in het aantal bijeenkomsten.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat zij de beslissing over hoe verder te gaan met de gesprekken over de gebiedsprocessen wil laten afhangen van de informatie die ze de volgende
1460 keer ontvangen. Zij stelt voor om op basis van die nieuwe informatie een gesprek te voeren over de vervolgstappen en de aanpak van de bespreking van deze onderwerpen.

De **voorzitter** constateert instemming onder de aanwezigen. Het lijkt hem dat er de volgende
1465 maand voldoende te bespreken valt en dat dit kan dienen als een verdieping van de dertien gebiedsprocessen die beschreven zullen worden. Vervolgens kunnen de aanwezigen daar dieper op ingaan. De voorzitter vraagt of dit een acceptabele aanpak is voor mevrouw Ouderkerken.

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) sluit zich aan bij deze oproep vanuit de commissie.

1470 De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

5.b Cultureel Erfgoed: Afronding Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds

1475 *De instelling van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (EHDF) in 2020 was gericht op het verzachten van de negatieve effecten van de coronapandemie. Deze reserve is toen tijdelijk ingesteld en 2023 was het laatste jaar. In de brief worden Provinciale Staten geïnformeerd over de stand van zaken en de afwikkeling van de lopende maatregelen. Bijgaande brief is wegens het afdoeningsvoorstel voor M187-2022 Instandhouding en duurzaam herstel ARTIS-Aquarium (Cultureel Erfgoed) geagendeerd voor de B-agenda van de commissie Landelijk Gebied (11-03) en*
1480 *stond ter kennisname op de C-agenda van de commissie Bestuur (15-02) en de commissie Leefomgeving (15-03) in verband met de informatievoorziening voor de portefeuilles Energie, Voorzieningen, Cultuur en Sport.*

Eerste termijn commissie

1485 De heer **Van Tiggelen** (PVV) memoreert dat het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds was bedoeld om de negatieve effecten van de coronapandemie te verzachten. Hij benadrukt echter dat het eigenlijk ging om het verzachten van de negatieve effecten van het coronabeleid, en merkt op dat in Zweden, door een ander beleid, nauwelijks negatieve effecten waren. Verder vraagt hij naar de resultaten van de 59 subsidies die zijn verstrekt en genoemd onder het kopje
1490 'Impuls innovatie en samenwerking cultuur en erfgoed'. Deze subsidies hadden als doel vernieuwing te stimuleren en samenwerking met andere domeinen zoals zorg of onderwijs te bevorderen. Hij toont specifiek interesse in wat deze subsidies concreet hebben opgeleverd.

De PVV is akkoord met het afdoeningsvoorstel voor motie M187-2022.

1495 De heer **De Jong** (50PLUS) stelt vragen over de besteding van het Coronafonds, waarvan 47 miljoen euro is gebruikt en 53 miljoen euro overblijft. Hij informeert of de resterende 53 miljoen euro teruggaat naar de algemene middelen en of dit bedrag is ingezet om de lening, die de provincie heeft afgesloten om de begroting sluitend te maken, te verkleinen. Hij vraagt ook of dit
1500 geld gebruikt wordt voor het versneld aflossen van de provinciale lening om zo minder rente te betalen, of dat het voor andere doeleinden is bestemd. De steun van 50PLUS voor het afdoeningsvoorstel van motie M187-2022 hangt af van de antwoorden op deze vragen.

1505 Mevrouw **Jansen** (D66) spreekt haar tevredenheid uit over de bestedingen vanuit het EHDF (Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds), die succesvolle subsidies hebben opgeleverd. Ze vraagt of er lessen zijn die meegenomen kunnen worden naar de toekomst. Daarnaast benadrukt ze de blijdschap van haar fractie met de financiële steun aan Artis en geeft aan dat wat D66 betreft, de motie hiermee afgedaan is.

1510 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) uit haar waardering voor de mooie projecten die zijn ontstaan door het fonds. Ze heeft echter een vraag over de continuïteit van de subsidie voor het energieneutraal maken van dorpshuizen en uit haar zorg dat deze subsidie mogelijk stopt. Ze vraagt of er mogelijkheden zijn om deze subsidie voort te zetten. Daarnaast vraagt ze of de
1515 Gedeputeerde Staten vinden dat de projecten en fondsen voldoende onder de aandacht zijn gebracht, of dat er in de toekomst verbetering mogelijk is in de communicatie hierover.

Het CDA is akkoord met het afdoeningsvoorstel.

1520 Mevrouw **Bakker** (VVD) uit haar tevredenheid over de subsidieverstrekkings gericht op economisch herstel en duurzaamheid, en specifiek over de subsidie aan Artis. Ze prijst de inzet van de gedeputeerde voor het verkrijgen van subsidies vanuit het Rijk. Vervolgens brengt ze een punt van zorg naar voren over een mogelijk tekort bij Artis voor de restauratie. Ze vraagt of er, gezien een mogelijk tekort, nog ruimte is voor een aanvullende bijdrage van de provincie, nu het restant van 53 miljoen euro is toegevoegd aan de algemene middelen.

1525 Ten slotte bevestigt ze dat de VVD akkoord is met het afdoeningsvoorstel.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) deelt haar bedenkingen over de besteding van 2,7 miljoen euro aan Artis. Ze stelt dat dit bedrag naar haar mening beter besteed had kunnen worden aan zaken die directer binnen de provinciale verantwoordelijkheid vallen.

1535 Met betrekking tot het afdoeningsvoorstel van de motie, herhaalt zij haar eerdere verzoek om de motie onder de agendapunten op te nemen. In de motie werd onder andere voorgesteld om van Artis een tegenprestatie te vragen, zoals gratis toegang en natuureducatie voor alle scholen in Noord-Holland. Ze merkt op dat in een brief van 24 januari geen melding wordt gemaakt van een tegenprestatie en vraagt zich af of andere commissieleden hierover meer hebben gelezen of dat de gedeputeerde mogelijk meer weet over een afspraak betreffende deze tegenprestatie.

1540 Mevrouw **Schneemann** (Volt) benadrukt dat ondanks het einde van de coronacrisis, de doelstellingen van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds nog niet volledig zijn behaald, terwijl ze relevanter zijn dan ooit tevoren. Dit vanwege de oorlog in Europa, onrust in het Midden-Oosten en veranderende verhoudingen in de wereldpolitiek, wat de noodzaak voor verduurzaming onderstreept. Ze wijst op het belang van energiebesparing door goede isolatie om minder afhankelijk te worden van gas en olie. Volt heeft daarom tijdens de Provinciale Statenvergadering van 4 maart 2024 een motie ingediend om de vrijgevallen 53 miljoen euro te blijven inzetten voor de doelen van het fonds. Terwijl sommige projecten doorgang vinden met financiering, maakt Volt zich zorgen over doelen die geen direct vervolg krijgen. Ook vraagt de partij aandacht voor scenario's in geval van een nieuwe crisis met hoge energieprijzen. Volt wacht het antwoord van de gedeputeerde af voordat de fractie besluit over afdoening van de motie.

1550 *Eerste termijn Gedeputeerde Staten*

Gedeputeerde **Beemsterboer** benadrukt dat het fonds meerdere portefeuilles raakt en specifiek in deze commissie is besproken vanwege de betrokkenheid van Artis vanuit de erfgoedportefeuille. Hoewel hij zich voornamelijk hierop heeft voorbereid, is hij zich bewust van de bredere context van de behandeling.

1560 De gedeputeerde belooft enkele vragen, zoals die van de PVV over de 59 subsidies voor innovatie, schriftelijk te beantwoorden en verwijst daarbij ook naar een infographic op de website voor een overzicht van de resultaten van het fonds.

Over de 53 miljoen euro die overblijft, informeert de gedeputeerde dat dit bedrag volgens de Statenbesluiten in de algemene reserve is gestort.

1565 Wat betreft het leren van lessen uit de projecten, geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat er geen formele evaluatie heeft plaatsgevonden, maar hij erkent het belang van continue ontwikkeling en

verbetering.

De gedeputeerde bevestigt dat de subsidie voor het energieneutraal maken van dorpshuizen eigenlijk is geëindigd, maar dat gedeputeerde Jeroen Olthof deze voor dit jaar heeft verlengd. Het budget is bijna op, maar er kunnen nog enkele aanvragen worden ingediend.

Gedeputeerde Beemsterboer geeft in reactie op de vraag van de VVD over extra financiële ondersteuning voor de restauratie van Artis aan dat Artis hiervoor nog geen verzoek heeft ingediend.

Over de tegenprestatie van Artis, naar aanleiding van de opmerking van de ChristenUnie, meldt hij dat er afspraken zijn gemaakt die nog uitgewerkt moeten worden.

Tot slot reageert hij op de suggestie van Volt om scenario's voor toekomstige crises met als gevolg hoge energieprijzen, te ontwikkelen. Omdat deze vraag in de portefeuille van gedeputeerde Kocken valt, belooft hij deze suggestie aan haar door te geven.

Tweede termijn commissie

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) vraagt aanvullend wanneer er iets bekend wordt gemaakt over de tegenprestatie van Artis.

Gedeputeerde **Beemsterboer** deelt mee dat hem net ter ore is gekomen dat er afspraken zijn gemaakt over een tegenprestatie van Artis; Artis is zelf ook enthousiast. Hoewel de specifieke invulling van deze tegenprestatie nog niet vaststaat, verzekert hij dat hij hierover in overleg zal treden met Artis en de uitkomsten daarvan zal terugkoppelen. De timing van dit overleg is nog onzeker, maar hij geeft aan graag een bezoek aan Artis te brengen.

Het is voor de heer **De Jong** (50PLUS) nog niet duidelijk hoe de overgebleven 53 miljoen euro uit het fonds is bestemd. Hij geeft aan dat dit bedrag mogelijk ingezet zou kunnen worden voor extra aflossing, maar merkt op dat hij hierover nog geen duidelijk antwoord heeft ontvangen.

Gedeputeerde **Beemsterboer** zegt toe dit na te vragen en hier schriftelijk op terug te komen, en merkt op dat het een besluit van de Staten zelf betreft, vastgelegd in de begroting.

De **voorzitter** constateert dat motie M187-2022 op basis van een gewogen peiling als afgedaan kan worden beschouwd en dat hiermee dit agendapunt voldoende is besproken.

5.c Agenderingsverzoek C naar B JA21: Uitstel vaststelling besluit tot inrichting stikstofbank voor PAS-melders.

GS informeren PS met een brief over de vertraging die is ontstaan bij de inrichting van de stikstofbank voor PAS-melders. De commissieleden wordt gevraagd met elkaar en met de gedeputeerde het agendaverzoek bespreken.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) brengt het onderwerp van de stikstofbank en de vertraging bij het realiseren ervan ter sprake. Ze refereert aan de situatie in de provincie Gelderland, waar al een stikstofbank is opgezet. Er is nog geen stikstofruimte uitgegeven, maar de intentie is om ruimte

te benutten voor het realiseren van een transformatorhuisje. Zij maakt zich zorgen dat de stikstofruimte die mogelijk vrijkomt door het uitkopen van boeren, gebruikt zou kunnen worden voor projecten zoals transformatorhuisjes om netcongestie aan te pakken, in plaats van dat het ten goede komt aan de landbouwsector voor het legaliseren van PAS-melders. Mevrouw Gordijn vraagt de gedeputeerde of er, in het geval van de oprichting van een stikstofbank en het vrijkomen van ruimte, een belofte kan worden afgegeven dat deze ruimte terugvloeit naar de landbouw om PAS-melders te legaliseren, in plaats van te worden ingezet voor andere projecten zoals transformatorhuisjes.

Eerste termijn commissie

Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) verwijst naar een recente uitspraak van de Raad van State op 28 januari 2024, die provincies de ruimte geeft tot 2025 om af te zien van handhaving tegen activiteiten van PAS-melders na een zorgvuldige belangenafweging. Gezien deze nieuwe ontwikkeling, twijfelt ze aan de noodzaak van het opzetten van een stikstofbank specifiek voor dit doeleinde. Ze suggereert dat het wellicht voor andere kwesties nuttig kan zijn, maar vindt het op dit moment te vroeg om een stikstofbank te realiseren met het oog op de PAS-melders.

De heer **Van Tiggelen** (PVV) deelt een ervaring met een demonstrerende agrariër die kritiek uit op het stikstofbeleid, met de boodschap dat een niet-bestaand probleem niet opgelost kan worden. Hij benadrukt dat het stikstofbeleid op meerdere fronten tekortschiet en dat deze kritiek steeds breder wordt erkend, hoewel het tijd zal vergen. Hij verwijst naar diverse publicaties die de problematiek rondom stikstof aan de kaak stellen, inclusief een boek gepresenteerd door een van de sprekers. De PVV heeft in het verleden gepleit voor de legalisering van PAS-melders, een standpunt dat ook in hun verkiezingsprogramma op pagina 27 is opgenomen. De heer Van Tiggelen zou het toejuichen als er een einde komt aan wat hij beschouwt als de onzin rond het stikstofbeleid.

Mevrouw **Jansen** (D66) spreekt haar dank uit aan JA21 voor het agenderen van het belangrijke onderwerp van de stikstofbank. Ze vindt het jammer dat de realisatie ervan tot nu toe niet is gelukt. Ze is benieuwd naar de voortgang in andere provincies bij het opzetten van een stikstofbank specifiek voor PAS-melders, met speciale aandacht voor Gelderland, zoals door JA21 genoemd. Omdat ze hierover zelf geen informatie heeft kunnen vinden, vraagt ze of er mogelijkheden zijn om van de ervaringen in deze en eventueel andere provincies te leren.

Mevrouw **Haas** (PvdD) benadrukt dat de focus niet zou moeten liggen op de verdeling van stikstofruimte door middel van een stikstofbank. Ze pleit in plaats daarvan voor het aanpakken van het probleem bij de bron, door het verminderen van het aantal landbouwdieren, om zo geen tijd en middelen te hoeven besteden aan wat zij ziet als tijdelijke oplossingen. Ze geeft aan dat haar partij het niet zinvol vindt om nu een discussie te voeren over de bestemming van eventueel beschikbare stikstofruimte.

De heer **Van der Mark** (BBB) laat weten dat zijn partij zich aansluit bij het standpunt van de VVD. Ook verwacht hij dat de stikstofbank er uiteindelijk zal komen en ziet hij uit naar het antwoord van de gedeputeerde hierover.

Mevrouw **Gordijn** (JA21) merkt op dat de BBB, net als de VVD, heeft aangegeven dat tot en met 2025 niet gehandhaafd zal worden op PAS-melders. Ze vraagt zich af of dit betekent dat na 2025

1660 handhaving wel mogelijk is en of de BBB het acceptabel vindt dat boeren dan mogelijk weer in onzekerheid worden gelaten.

De heer **Van der Mark** (BBB) geeft aan dat de oprichting van zijn partij inderdaad verband houdt met de stikstofproblematiek en benadrukt dat het legaliseren van PAS-melders een prioriteit is voor de BBB. Hij erkent dat de betrokkenen naar eer en geweten hebben gehandeld en wil dit punt laten rusten. Hij merkt op dat mevrouw Gordijn mogelijk een reactie probeert uit te lokken, maar wijst erop dat de hele stikstofkwestie, inclusief stikstofbanken en AERIUS-modellen, veel discussie oproept en complexe bestuurlijke materie betreft. Daarom kiest hij ervoor om het antwoord van Gedeputeerde Staten af te wachten.

1670 Mevrouw **Gordijn** (JA21) vraagt nogmaals aan de BBB bevestiging of ze het ermee eens zijn dat het belangrijk is om, zodra er stikstofruimte beschikbaar komt in de stikstofbank, voorrang te geven aan het bieden van zekerheid aan boeren door PAS-melders te legaliseren.

1675 De heer **Van der Mark** (BBB) benadrukt dat zijn fractie voorstander is van het legaliseren van PAS-melders. Hij geeft echter aan dat zonder specifieke kennis over de inrichting van de stikstofbank en de voorwaarden waaraan deze moet voldoen, hij geen definitieve conclusies of antwoorden kan geven.

1680 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) uit haar verbazing over de bijdragen van de VVD en de BBB. Ze vraagt zich af of deze partijen ervan overtuigd zijn dat de PAS-melders spoedig gelegaliseerd zullen worden. Mocht dat niet het geval zijn, vindt ze het opzetten van een stikstofbank toch een verstandige stap. Ze wijst ook op de mogelijkheid dat bij extern salderen resterende stikstofhoeveelheden overblijven, en benadrukt het belang van een systeem om deze vast te leggen en beschikbaar te stellen. Ze vraagt zich af of hiervoor een aparte stikstofbank bestaat en is benieuwd naar meer informatie hierover.

1690 Mevrouw **Ouderkerken** (VVD) bevestigt dat de recente uitspraak van de Raad van State ruimte biedt voor legalisatie van PAS-melders. Ze refereert aan informatie waaruit blijkt dat na de stikstofuitspraak, en specifiek na 2025, PAS-melders in staat zullen zijn een natuurvergunning aan te vragen. Mevrouw Ouderkerken zal de link naar het artikel delen met de commissie.

1695 De heer **Van der Mark** (BBB) merkt op dat de discussie enigszins afwijkt van het oorspronkelijke onderwerp, namelijk de uitgestelde realisatie van de stikstofbank met een maand. Hij stelt voor om niet verder inhoudelijk op het onderwerp in te gaan binnen deze commissie, omdat dit volgens hem niet de juiste plaats is voor een dergelijke discussie. Hij geeft aan liever het antwoord van de gedeputeerde af te wachten.

1700 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt om verduidelijking bij de VVD en de BBB. Ze heeft de indruk dat beide partijen aangaven geen behoefte meer te hebben aan een stikstofbank specifiek voor PAS-melders en wil bevestiging of ze dit correct heeft gehoord.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

1705 Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat sinds de PAS-wet in 2019 is vervallen, veel agrariërs en andere partijen in Noord-Holland, zoals de industrie en soms zelfs woningen nabij Natura 2000-gebieden, zonder vergunning zijn komen te zitten. Deze situatie heeft ertoe geleid dat deze

partijen buiten hun schuld om in een lastige positie verkeren. De provincie verwachtte dat het ministerie met een oplossing zou komen, maar dit is uitgebleven. Daarom heeft de provinciale coalitie besloten zelf actie te ondernemen door het opzetten van een PAS-meldersbank, gezien
1710 de ernstige persoonlijke en zakelijke problemen waarin inwoners zich bevinden. Noord-Holland heeft al een stikstofbank voor wonen en industrie, en de toevoeging van een derde bank specifiek voor PAS-melders is bedoeld om de beschikbare stikstofruimte zo efficiënt mogelijk te gebruiken.

De vertraging van de besluitvorming tot maart in plaats van januari is te wijten aan beperkte
1715 ambtelijke capaciteit en de grote hoeveelheid handhavingsverzoeken die door dezelfde juristen moeten worden beoordeeld, alsook de beslissing om de stikstofbanken in lijn te brengen met de nieuwe regels van de Omgevingswet. De gedeputeerde verzekert dat er eind deze maand een besluit wordt genomen in GS. De Staten zijn hierover netjes op de hoogte gebracht via een brief.

1720 Mevrouw **Gordijn** (JA21) concludeert dat, met de oprichting van een specifieke stikstofbank voor PAS-melders, de stikstofruimte die daaruit vrijkomt uitsluitend bestemd zou moeten zijn voor het legaliseren van PAS-melders. Ze benadrukt dat deze ruimte niet gebruikt zou mogen worden voor andere doeleinden, zoals het realiseren van een transformatorhuisje.

1725 Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat de stikstofbank specifiek voor PAS-melders bedoeld is, maar benadrukt de noodzaak van enige flexibiliteit in het beheer ervan. Dit is omdat de stikstofregistratie per hexagoon wordt bijgehouden, wat kan leiden tot situaties waarbij minimale hoeveelheden stikstof in de ene bank beschikbaar zijn, maar niet in de andere, wat de legalisatie van PAS-melders of de ontwikkeling van woonwijken zou kunnen hinderen. De intentie is om
1730 efficiënt gebruik te maken van de beschikbare stikstofruimte voor de doelen wonen, industrie en PAS-melders, waarbij de exacte uitwerking nog bepaald moet worden.

De gedeputeerde reageert vervolgens op de inbreng van de VVD door te melden dat handhaving op PAS-melders is uitgesteld tot medio 2025. Dit uitstel is verleend omdat de minister heeft
1735 beloofd dat voor die tijd een oplossing voor de legalisatie van PAS-melders wordt gevonden. Echter, de realiteit toont aan dat er vanuit het Rijk nog weinig PAS-melders gelegaliseerd zijn, wat de provincie ertoe beweegt zelf initiatief te nemen om te zorgen dat getroffen bedrijven niet onnodig onder de situatie lijden.

1740 Ten slotte geeft de gedeputeerde aan dat de exacte snelheid waarmee PAS-melders gelegaliseerd kunnen worden nog onzeker is, gezien de complexiteit rondom de vulling en uitgifte van de stikstofbank, die aan strenge regelgeving onderhevig is. De provincie zet zich in om waar mogelijk een positief verschil te maken voor de betrokken partijen.

1745 *Tweede termijn commissie*

Mevrouw **Gordijn** (JA21) reageert op de eerdere opmerking van de VVD over natuurvergunningen en brengt een vraag naar voren voor gedeputeerde Beemsterboer. Ze wil weten of voor het afgeven van een natuurvergunning stikstofruimte nodig is en, zo ja, of deze ruimte dan afkomstig is uit de specifieke stikstofbank die is toegewezen aan PAS-melders.

1750

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Beemsterboer** legt uit dat het uiteindelijk draait om het verkrijgen van vergunningen volgens de Wet natuurbescherming. De bedrijven die nu zonder vergunning zitten,

1755 hadden deze wel voordat het PAS (Programma Aanpak Stikstof) werd afgekeurd en zullen een vergunning nodig hebben om hun activiteiten te legaliseren. Hij herinnert eraan dat tijdens de begrotingsbehandeling een amendement van de Staten is aangenomen waardoor de leges voor de legalisering van PAS-melders via een procedure onder de Wet natuurbescherming naar nul zijn teruggezet, gezien de situatie buiten hun schuld om is ontstaan. De gedeputeerde benadrukt dat deze bedrijven de vergunning nodig hebben om gelegaliseerd te kunnen worden.

1760

Mevrouw **Gordijn** (JA21) verduidelijkt haar vraag en benadrukt dat ze specifiek wil weten of er stikstofruimte nodig is om een natuurvergunning volgens de Wet natuurbescherming te kunnen verlenen of af te geven.

1765

Gedeputeerde **Beemsterboer** bevestigt dat het primaire doel van de stikstofbank inderdaad is om stikstofruimte beschikbaar te stellen, zodat vergunningen volgens de Wet natuurbescherming aan PAS-melders verleend kunnen worden.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

1770

Schorsing van 16.57 tot 17.02 uur.

Voorzitter: de heer Klein.

1775

6 B-agenda Natuur, Landschap, Water en Bodem (gedeputeerde Kocken)

6.a Agenderingsverzoek C naar B Partij voor de Dieren: Ingekomen brief Voedselpark Amsterdam inzake Lutkemeerpolder: herzien afspraken

De commissie wordt gevraagd met elkaar en met de gedeputeerde het agenderingsverzoek te bespreken.

1780

Voorafgaand aan de vergadering hebben zich twee insprekers aangemeld op dit agendapunt.

1785

Mevrouw **Poels**, namens Voedselpark Amsterdam, spreekt haar zorg uit over de toekomst van de Lutkemeerpolder, de laatste 60 hectare vruchtbare zeekleigrond in Amsterdam. Ze roept op tot een gesprek met de andere aandeelhouders van de SADC (Schiphol Area Development Company) om de plannen in deze polder te herzien en er een bedrijventerrein van te maken waar een gezonde bodem en gezond water echt de basis zijn. Ze benadrukt de waarde van de polder door persoonlijke verhalen en lessen uit haar familie over het belang van natuur en duurzaam voedsel.

1790

Mevrouw Poels organiseert maandelijkse wandelingen in de polder, die aantonen hoe het gebied mensen verbindt met lokale natuur en duurzame voedselproductie. Ze benoemt het succes van bestaande duurzame bedrijven in een deel van de polder, die werk, vrijwilligerswerk en gezond voedsel bieden aan de gemeenschap.

1795

Ze bekritiseert de plannen voor het bouwen van grote distributiehallen door vastgoedinvesteerders, wijzend op de slechte locatiekeuze en de waardevolle alternatieven die Voedselpark Amsterdam biedt. Mevrouw Poels benadrukt het breedgedragen verzet tegen de vernietiging van de polder en roept op tot moedige heroverweging van de plannen, om zo een duurzame en gezonde toekomst voor Amsterdam Nieuw-West en daarbuiten te waarborgen.

1800

[De volledige tekst van de inspraak is te vinden onder dit agendapunt.]

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

1805 De heer **Dessing** (FvD) bedankt de inspreker voor haar bevlogen betoog en prijst het initiatief rond de Lutkemeerpolder. Hij informeert naar de status van gesprekken met Gedeputeerde Staten betreffende wat er mogelijk is vanuit hun kant voor het behoud van de Lutkemeerpolder als voedselbos, en vraagt zich af of dit pleidooi het eerste contactmoment vormt.

1810 Mevrouw **Poels** laat weten dat dit, voor zover zij weet, het eerste contact is met de Gedeputeerde Staten over het initiatief rond de Lutkemeerpolder. Ze merkt op dat dit ook de eerste keer is dat ze inspreekt, waardoor ze niet volledig op de hoogte is van eventuele eerdere interacties.

De **voorzitter** memoreert dat de brief was gericht aan zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten.

1815 Mevrouw **Bakker** (VVD) sluit aan bij de vraag van de heer Dessing en vraagt specifiek naar de bestuurlijke bevoegdheid van de provincie met betrekking tot de situatie in de Lutkemeerpolder. Ze wil weten welke rol en verantwoordelijkheid de provincie heeft als bevoegd gezag in deze kwestie.

1820 Mevrouw **Poels** legt uit dat de provincie een van de medeaandeelhouders is van. Ze beschouwt SADC als een soort staatsbedrijf, gezien het eigendom verdeeld is onder vier overheidspartijen: de provincie Noord-Holland, de gemeente Haarlemmermeer, de gemeente Amsterdam, en Schiphol, die zelf ook als een soort staatsbedrijf wordt gezien. Daarmee benadrukt ze dat de provincie in staat is om in gesprek te gaan over de toekomst van de Lutkemeerpolder.

1825 Statenlid **Van Wijnen** (GL) wijst op de lange geschiedenis van de situatie rond de Lutkemeerpolder en vraagt naar de huidige positie van de gemeente Amsterdam in deze kwestie.

Mevrouw **Poels** antwoordt dat er recent een expertmeeting is gehouden, waarbij de gemeente Amsterdam heeft aangegeven dat financiële overwegingen geen belemmering vormen. Ze belooft
1830 een verslag van deze bijeenkomst te delen, waarin de houding van de gemeente ten aanzien van de vermeende kosten van 98 miljoen euro om de ontwikkelingsplannen te stoppen, wordt toegelicht. Ze refereert ook aan haar vraag over compensatie voor gezondheidsschade door fijnstof als bewoner van het gebied.

1835 Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) vraagt naar de huidige status van het voedselbos in de Lutkemeerpolder. Ze is benieuwd of de ontwikkeling van het voedselbos recentelijk is belemmerd of dat de activiteiten onveranderd zijn voortgezet zoals gepland.

Mevrouw **Poels** vertelt dat er al drie hectare van de Lutkemeerpolder is behouden waar nu een kleinschalig voedselpark is gerealiseerd. Ze nodigt iedereen uit voor een Lutkemeerommetje op
1840 zaterdag om 11.00 uur om dit met eigen ogen te zien. Er is ook een toezegging voor een extra strook grond waarvoor ze zich als tender kunnen inschrijven. Echter, het grootste deel van de polder, die al die tijd biologisch beheerd is, is nog onbebouwd maar voorzien van infrastructuur. De start van de bouw staat op het punt te beginnen, maar, volgens mevrouw Poels, kan dit nog steeds worden voorkomen als er voldoende wil en moed is.

1845 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) erkent de wensen van mevrouw Poels met betrekking tot het voedselpark, maar wijst op de mogelijke complicaties vanwege de betrokkenheid van

aandeelhouders, genomen besluiten en financiële overwegingen. Ze vraagt of er alternatieve locaties in de nabije omgeving zijn waar het voedselpark alsnog gerealiseerd kan worden, mocht het behoud van de Lutkemeerpolder niet haalbaar blijken.

1850

Mevrouw **Poels** benadrukt dat de Haarlemmermeerpolder door sommigen, zoals GroenLinks, als een mogelijk alternatief is genoemd. Ze wijst er echter op dat een verplaatsing naar de Haarlemmermeerpolder zou betekenen dat de gemeente Amsterdam buiten haar eigen grenzen treedt. Bovendien is de Lutkemeerpolder de laatste beschikbare zeekleigrond in Amsterdam, die uniek is vanwege zijn vruchtbaarheid. Mevrouw Poels merkt ook op dat de Haarlemmermeer inmiddels zodanig verzilt is, dat het twijfelachtig is of stadslandbouw of andere landbouwprojecten zoals een voedselpark daar succesvol zouden kunnen zijn.

1855

Mevrouw **Schneemann** (Volt) deelt haar ervaring met fietsen door het gebied van de Lutkemeerpolder en brengt haar zorgen naar voren over het geluid van de landende vliegtuigen in de nabijheid. Ze vraagt of dit geluid invloed heeft op de broedende vogels in het gebied, aangezien het haar lijkt dat dit behoorlijk verstorend kan zijn voor de nesten daar.

1860

Mevrouw **Poels** bevestigt dat de Lutkemeerpolder een belangrijk broedgebied is, genoteerd als nummer twee in Amsterdam volgens de Vogelatlas van 2022, met zestig verschillende vogelbroedsoorten. Ze legt uit dat de vogels zich hebben aangepast aan de nabijheid van Schiphol. Tegelijkertijd, het feit dat Schiphol in de nabijheid ligt, sluit de bouw van huizen in het gebied uit. Echter, mevrouw Poels uit haar onbegrip over de keuze om juist in dit gebied, met zijn laatste vruchtbare zeeklei, enorme distributiehallen te bouwen door Amerikaanse investeerders, ook in het licht van de stikstofproblematiek.

1865

1870

De heer **Hanou** (PvdD) complimenteert mevrouw Poels met haar inspraak, zeker gezien het haar eerste keer is, en vraagt vervolgens wie de belangrijkste initiatiefnemers achter de slogan Voedselpark Amsterdam zijn.

Mevrouw **Poels** licht toe dat Voedselpark Amsterdam wordt gesteund door een brede groep van initiatiefnemers, waarbij ze specifiek de organisatie Land van Ons noemt, die met vele miljoenen steun biedt. Het plan omvat het gezamenlijk aankopen van de grond om deze exclusief te bewaren voor de gemeenschap. Dit initiatief is erop gericht om bewoners van stadsdeel Nieuw-West, waar de armste inwoners van Amsterdam wonen en waar de gezonde levensverwachting aanzienlijk lager ligt dan gemiddeld, te laten profiteren van hun eigen grond, in plaats van deze ten goede te laten komen aan Amerikaanse investeerders.

1875

1880

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Poels voor haar inspraak.

1885

Mevrouw **Snoeker** bedankt de commissie voor het agenderen van de brief over de Lutkemeerpolder en dat er aandacht is voor het behoud voor stadslandbouw. Zij wijst op een besluit van twintig jaar geleden en verzoekt de aandeelhouders, waaronder de provincie, om gezamenlijk te evalueren of dit besluit nog steeds relevant is, gezien de veranderde omstandigheden zoals de klimaatcrisis. Ze benadrukt de noodzaak van een nieuwe afweging op basis van actuele kennis, rekening houdend met het belang van water, bodem, natuurherstel en de schaarsheid van onze ruimte. Ze spreekt de wens uit voor een samenleving die streeft naar brede welvaart en kwaliteit van leven, waarbij economische, ecologische, en sociaal-maatschappelijke aspecten worden gewogen. Mevrouw Snoeker pleit voor een circulaire en betekenisvolle economie die duurzaamheid en maatschappelijk

1890

1895 belang vooropstelt.

Voedselpark Amsterdam, gesteund door een bodemplan opgesteld met inzichten van Wageningen Universiteit, vertegenwoordigt een visie waarin economische waarde hand in hand gaat met maatschappelijke, ecologische en sociale waarden. Het park biedt ecologische diensten, stimuleert
1900 samenwerking tussen ondernemers, en draagt bij aan gezonde voeding, leefbaarheid, werkgelegenheid, en onderwijs, terwijl het de historie van het landschap eert.

Mevrouw Snoeker bekritiseert de plannen voor bebouwing van de polder, die zouden leiden tot de vernietiging van de vruchtbare bodem, biodiversiteit, historisch landschap en de vrije blik op de
1905 horizon. Ze wijst op de negatieve gevolgen van de voorgestelde activiteiten voor de al kwetsbare gemeenschap van Nieuw-West en betwist de geschiktheid van de Lutkemeerpolder als logistieke hub.

Ze roept op tot een pauze in de ontwikkelingen en tot een dialoog, gebaseerd op de kennis van nu,
1910 om samen te werken aan de realisatie van Voedselpark Amsterdam. Dit initiatief biedt een kans om Amsterdam en de provincie Noord-Holland als voorlopers op het gebied van klimaatadaptatie en stadslandbouw te positioneren, en draagt bij aan de gemeenschap door onder meer de levering van gezond en biologisch voedsel.

1915 [De volledige tekst van de inspraak is te vinden onder dit agendapunt.]

De commissie krijgt de gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **Hanou** (PvdD) bedankt mevrouw Snoeker voor haar snelle en inspirerende inspraak. Hij heeft gezien dat zij werkzaam is als managementadviesconsultant en vraagt of zij vanuit die
1920 expertise advies kan geven over hoe de provincie kan bijdragen aan een voorspoedige voortgang van de zaak rond de Lutkemeerpolder.

Mevrouw **Snoeker** legt uit dat de gemeente Amsterdam zich beroept op eerder gemaakte afspraken en aangeeft daaraan niets te kunnen veranderen, wat leidt tot een situatie waarbij
1925 belanghebbenden van het ene naar het andere loket worden gestuurd. Zij suggereert dat de vier aandeelhouders, gezien hun betrokkenheid, onderling in gesprek moeten gaan. Dit zou het proces in beweging kunnen brengen en mogelijk tot veranderingen leiden.

De **voorzitter** constateert dat er geen verdere vragen zijn en dankt mevrouw Snoeker voor haar
1930 inspraak.

De heer **Hanou** (PvdD) licht het agenderingsverzoek betreffende de Lutkemeerpolder toe. Hij legt uit dat de huidige afspraak met de Schiphol Area Development Company de ontwikkeling van de Lutkemeerpolder tot een bedrijventerrein betreft, wat in strijd is met het behoud van de polder als voedselpark. Als provincie Noord-Holland, die samen met de gemeente Haarlemmermeer,
1935 gemeente Amsterdam, en de Schiphol Group elk voor vijftientwintig procent aandeelhouder van de SADC is, stelt hij de vraag of de provincie bereid is de destijds onder gedeputeerde Hooijmaijers gemaakte afspraken te herzien. Het doel hiervan is om de Lutkemeerpolder te behouden als groene rand van Amsterdam en als unieke locatie voor biologische landbouw binnen de stadsgrenzen.

1940

Eerste termijn commissie

De heer **Dessing** (FvD) uit zijn steun voor het behoud van de Lutkemeerpolder als voedselpark, in lijn met het standpunt van de Partij voor de Dieren. Hij benadrukt de waarde van lokale initiatieven en het belang van het behouden van vruchtbare landbouwgrond voor economische en maatschappelijk relevante doeleinden. Hij geeft aan dat Forum voor Democratie dergelijke initiatieven, die zowel economische waarde genereren als een maatschappelijke functie vervullen, van harte ondersteunt.

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) herinnert aan haar eerdere inspanningen om de Lutkemeerpolder te behouden voor een voedselpark en om bebouwing met distributiehallen te voorkomen. Ze benadrukt dat de aanwezigheid van gebouwen natuur uitsluit, en verklaart dat de SP dit initiatief krachtig ondersteunt. In het verleden heeft zij moties ingediend met het verzoek aan de provincie om in overleg te treden met de aandeelhouders van het SADC, om alternatieven te verkennen en de bestaande bouwplannen opnieuw te beoordelen. Ze vraagt opnieuw aandacht voor deze kwestie en verwacht dat er een antwoord komt op de brief gericht aan de gedeputeerden. Ze dringt aan op een transparant antwoord naar de commissie, waarin idealiter een aandeelhoudersvergadering wordt aangekondigd met een specifieke datum, om de mogelijkheden voor het voedselpark verder te bespreken.

Mevrouw **Hoogendoorn-van der Maarl** (CU) spreekt haar waardering uit voor het op de agenda zetten van deze brief. Ze benadrukt dat in de huidige tijd het bevorderen van lokale initiatieven van groot belang is en dat het noodzakelijk is om de bestaande plannen opnieuw te beoordelen.

Mevrouw **Schneemann** (Volt) uit haar steun voor initiatieven die bijdragen aan biologische landbouw en duurzaam landgebruik, vooral wanneer deze door lokale organisaties worden gedragen. Ze wijst op het belang van het voedselpark voor het bevorderen van circulaire consumptie en het benutten van grond voor klimaatadaptatie, wat aansluit bij het verkiezingsprogramma van Volt. Tegelijkertijd benadrukt ze het belang van een betrouwbare overheid en solide financieel beleid. Daarom vraagt ze aan Gedeputeerde Staten naar de financiële en bestuurlijke gevolgen van een eventuele omzetting van een groter deel van het land naar landbouwgrond door de SADC, om zo een compleet beeld te krijgen van de situatie, ondanks de steun voor het voedselparkinitiatief.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) spreekt steun uit voor het initiatief van het voedselpark en erkent het belang ervan. Tegelijkertijd benadrukt zij dat het niet realistisch is om simpelweg te stellen dat de provincie volledig achter dit initiatief moet staan zonder rekening te houden met de complexiteit van de situatie. Zij merkt op dat GroenLinks vaak kritiek krijgt voor het niet bieden van voldoende ruimte aan gemeenten om hun eigen verantwoordelijkheden te nemen. In dit geval ziet GroenLinks echter een belangrijke rol voor de gemeente Amsterdam en benadrukt de noodzaak van een genuanceerde benadering. Statenlid Van Wijnen is vooral geïnteresseerd in de uitkomst van aandeelhoudersoverleggen; als Amsterdam aangeeft een andere richting op te willen, vindt zij dat de provincie daar flexibel in moet zijn. Mocht dit echter niet het geval zijn, dan erkent zij dat de situatie aanzienlijk gecompliceerder wordt. Dit vormt de kern van het standpunt van GroenLinks Noord-Holland in deze kwestie.

Mevrouw **Jansen** (D66) geeft aan dat de ontwikkelingen in de Lutkemeerpolder al geruime tijd de aandacht trekken en begrijpt de emoties die dit oproept, erkennend dat de situatie complex is. Ze licht toe dat de uitbreiding van Amsterdam met zich meebrengt dat voorzieningen naar de

1990 randen van de stad verplaatst moeten worden. Ze vermeldt dat een van de distributiecentra in het gebied wordt gebruikt voor de opslag van medische hulpmiddelen voor de stad en dat er ook ruimte is voor stadslandbouw, volkstuinen, natuur en een waterpark. Het te ontwikkelen bedrijventerrein zal worden omgeven door een groene zone met zorgvuldig geselecteerde bomen en struiken om ecologische waarde toe te voegen, een ontwikkeling waar D66 tevreden over is.

1995 Mevrouw Jansen benadrukt echter dat de Lutkemeerpolder eigendom is van de gemeente Amsterdam, waardoor de gemeente een leidende rol heeft in deze kwestie. Ze voegt toe dat het terugdraaien van het proces de gemeente Amsterdam 98 miljoen euro zou kosten, wat een belangrijke overweging is in de discussie over de toekomst van het gebied.

2000 Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) vraagt aandacht voor de wensen van de bewoners en de mogelijkheid om het proces nog te keren. Ze informeert naar alternatieve locaties voor het distributiecentrum en refereert aan de uitspraak dat Amsterdam bereid zou zijn alle kosten te dragen. Het CDA wil van Gedeputeerde Staten bevestiging of dit inderdaad het geval is en of er geen bijkomende kosten zijn die financieel nadeel voor de provincie met zich mee zouden brengen. De partij benadrukt het belang van volledige informatie alvorens een beslissing te kunnen nemen.

2010 De heer **Stam** (PvdA) uit zijn waardering voor het initiatief rondom de Lutkemeerpolder en erkent het sympathieke karakter ervan. Als bestuurderspartij benadrukt hij echter de noodzaak om de consequenties van een eventuele koerswijziging grondig te overwegen. Het genoemde bedrag van 98 miljoen euro baart hem zorgen, en hoewel hij positief gestemd is over het feit dat de gemeente Amsterdam bereid lijkt de kosten op zich te nemen, wil hij eerst volledig inzicht in de gevolgen voor zowel de provincie als de gemeente Amsterdam. Voordat hij volmondig ja kan zeggen tegen het initiatief, benadrukt hij het belang van duidelijkheid over deze financiële en bestuurlijke consequenties.

2020 Mevrouw **Jansen** (D66) wil voorkomen dat er een verkeerd beeld ontstaat over de houding van Amsterdam ten aanzien van de mogelijke kosten van 98 miljoen euro. Ze benadrukt dat zij nooit heeft gehoord dat de gemeente Amsterdam akkoord zou gaan met het betalen van dit bedrag en vindt het belangrijk om dit misverstand direct recht te zetten.

2025 De heer **Stam** (PvdA) verduidelijkt dat zijn opmerking over de mogelijke betaling van 98 miljoen euro door Amsterdam gebaseerd is op de uitspraak van een van de sprekers. Volgens deze spreker heeft Amsterdam tijdens een fact-finding sessie aangegeven dat geld geen rol speelt.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

2030 Gedeputeerde **Kocken** merkt op dat de kwestie rond de Lutkemeerpolder eigenlijk thuishoort in de commissie Ruimte en dat vragen gericht zouden moeten zijn aan collega gedeputeerde Rommel. Desondanks deelt zij dat er al een brief is verstuurd aan de initiatiefnemers van het voedselpark en stelt voor deze brief ook met de commissie te delen.

2035 Het kernpunt van deze brief is dat het bestemmingsplan voor de Lutkemeerpolder, vastgesteld door de gemeente Amsterdam, definitief is en niet door de provincie kan worden gewijzigd. De provincie Noord-Holland is één van de vier aandeelhouders en de primaire verantwoordelijkheid ligt bij de gemeente Amsterdam. Als de gemeente besluit de plannen te herzien, kan er mogelijk

een gesprek plaatsvinden waarbij de provincie betrokken is, gezien hun belangen en ideeën over de bestemming van het gebied. Het gebied is bestemd voor een duurzaam en circulair bedrijventerrein, omdat er behoefte is aan zowel natuur als bedrijventerreinen. Gedeputeerde Kocken benadrukt dat een eventuele herziening van de plannen afhangt van de gemeente Amsterdam en dat verdere discussie pas relevant wordt als er vanuit die hoek beweging komt.

Tweede termijn commissie

Mevrouw **Alberts-Oosterbaan** (SP) merkt op dat de reactie van de gedeputeerde Kocken een herhaling lijkt van een eerder standpunt. Ze vraagt aandacht voor de nieuwe aspecten van de situatie rond de Lutkemeerpolder. Ten eerste wijst ze op de opmerking van de insprekerster dat, hoewel de gebouwen duurzaam kunnen zijn, de weg ernaartoe – inclusief de gevolgen voor schone lucht – dit niet is. Ten tweede benadrukt ze de verantwoordelijkheid van de provincie voor de algehele ruimtelijke ordening. Ze vraagt wat de provincie doet als een gemeente besluit autonoom te handelen op een wijze die het overkoepelende beleid van de provincie ondermijnt, en vindt dat de provincie hierover een standpunt moet kunnen en willen innemen.

De heer **Hanou** (PvdD) erkent dat de gemeente Amsterdam het bevoegde gezag is wat betreft omgevingsplannen, maar benadrukt, net als collega Alberts, dat de provincie toch een bepaalde rol speelt. Als aandeelhouder en gezien de veranderde omstandigheden, stelt hij dat het mogelijk moet zijn om terug te komen op beleid dat twintig jaar geleden is vastgesteld. Hij benadrukt het belang van het in beeld brengen van de consequenties van dergelijke wijzigingen. Uit de discussie in de commissie concludeert hij dat er bereidheid lijkt te zijn om opnieuw te overleggen over de afspraken binnen de SADC. Verder interpreteert hij dat, mocht Amsterdam besluiten af te zien van het bedrijventerrein, de provincie daarin mee zal gaan.

De **voorzitter** constateert dat dit agendapunt voldoende is besproken.

7 Rondvraag gedeputeerde Beemsterboer

Rondvraag inzake ingekomen brief van Straaten Research inzake faunaschade, ingediend door GroenLinks

Statenlid **Bwefar** (GL) verwijst naar agendapunt 10b voor de commissievergadering Landelijk Gebied op 11 maart 2024. Dit punt betreft een brief van Van Straaten Research, gedateerd op 8 februari 2024, waarin vragen worden gesteld over de taxatiemethoden van faunaschade door BIJ12 en Overheul Agro B.V. De inhoud van de brief roept vragen op bij GroenLinks, maar voordat er een definitief oordeel wordt gevormd, wil het Statenlid eerst de reactie van Gedeputeerde Staten op de volgende vragen afwachten:

- Is de brief van Van Straaten Research inhoudelijk beantwoord? En zo ja, verzoekt GroenLinks met Provinciale Staten een kopie van deze beantwoording te delen.
- Indien het antwoord op de eerste vraag negatief is, is de gedeputeerde voornemens de brief van Van Straaten Research inhoudelijk beantwoorden? In dat geval verzoekt GroenLinks een kopie van de brief te delen met PS.
- Indien de brief nog niet is verzonden en de gedeputeerde dat wel voornemens is, kan de gedeputeerde toezeggen dat de brief uiterlijk voor 1 april 2024 beantwoord wordt? Zo nee, dan is de vraag voor welke datum de gedeputeerde verwacht dit wel te kunnen doen.

- Mocht de gedeputeerde niet voornemens zijn de brief te beantwoorden, is de vraag wat hiervan de reden is.

2085 Gedeputeerde **Beemsterboer** informeert over de aanpak van de brief van Van Straaten Research die aan alle provincies is verstuurd. Er wordt momenteel, in overleg met BJJ2, aan een antwoord gewerkt. Dit gebeurt op ambtelijk niveau, maar de gedeputeerde heeft bevestigd dat er geen bezwaren zijn tegen het delen van het antwoord met de commissie zodra dit beschikbaar is. Daarnaast geeft hij aan dat het de verwachting is dat de beantwoording van de brief voor 1 april gereed zal zijn.

2090

De **voorzitter** constateert dat de vragen voldoende zijn beantwoord.

8 Sluiting

2095 De **voorzitter** dankt de aanwezigen voor hun aandacht en sluit de vergadering om 17.39 uur.

Sluiting om 17.39 uur.

2100